

Tallinna Haridusamet

4.03.2025 nr 9.5-2.2/24-25/22/22

Lasnamäe Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Lasnamäe Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtjaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mare Tamm
järelevalve valdkonna nõunik

Koopia: Lasnamäe Gümnaasium, lasgy@lasgy.tln.edu.ee

735 0162
mare.tamm@hm.ee

Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi korraldusega
„Lasnamäe Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

LASNAMÄE GÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Lasnamäe Gümnaasium (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav munitsipaalõppeasutus aadressil Pae 82, 13621 Tallinn, Harju maakond.
2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 7.11.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/22/1 „Haldusjärelevalve algatamine Lasnamäe Gümnaasiumis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtunud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikus õppekavas ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskuse tase vastab kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõunik Mare Tamm, nõunik Hille Voolaid ja Keeleameti järelevalveosakonna peainspektor Vivika Konsap.
5. Järelevalve algas 27.01.2025.
6. Järelevalves vesteldi eesti keele õppe korraldusest kooli juhtkonna ja pidajaga, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega, tugispetsialistiga, õpilaste ja lastevanemate esindajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooniga selles valdkonnas ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Tallinna Lasnamäe Gümnaasium on eesti ja vene õppekeeles tegutsev munitsipaalühikhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 15.01.2025 õppis koolis 1327 õpilast, neist põhikoolis 1154 ja gümnaasiumis 173 õpilast. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 122. Koolis on eestikeelsele õppele üle läinud 1. ja 4. klassid, lisaks tavaklassidele tegutsevad üheksa keelekümblus- ja seitse eesti keele süvaõppega klassi.

Kooli õppekavas esinesid vastuolud õigusaktidega. Õpilastel puudus võimalus valida kitsa ja laia matemaatika vahel. Õppekavva tuleb lisada üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, kirjeldada hindamise korraldus, samuti gümnaasiumi lõpetamise korraldus, õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus ning loovtöö korraldus. Tehnoloogia ja kehalise kasvatusa ainevaldkondade puhul tuleb õpilastele tagada põhikooli riiklikus õppekavas (edaspidi *PÕK*) ettenähtud tundide arvestuslik maht. Põhikooli keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodus-, sotsiaal- ja kunstiainet, tehnoloogia ja kehalise kasvatusa, gümnaasiumi keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaal- ja kunstiainet ning kehalise kasvatusa valdkondade kavadesse ja aine- kavadesse tuleb sisse viia nõuetekohased muudatused. Kool on koostamas uut õppekava.

Koolil oli direktori kehtestatud päevakava, kuid õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust päevakavva ei olnud lisatud. Mitmete klasside tunniplaanid ei vastanud tunnijao- tusplaanile, ületades õpilastele ette nähtud nädalakoormust ühe tunni võrra. Klassipäevikute sissekanded ja õpilaste hindamine oli koolis nõuetekohane.

Koolis on 24 klassis suurendatud õpilaste arvu üle ettenähtud piirmäära. Järelevalves selgus, et kõikidele õpilastele, kellele oli õpe eriklassis koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) poolt määratud, ei olnud see tagatud, kuid samas rakendas kool õpet eriklassis õpilastele, kellele seda ette ei olnud nähtud.

Koduõppe korraldus koolis ei vastanud õigusaktides kehtestatud. Vanema soovil õppis kodu- õppel seitse õpilast, kelle kohta puudus märge individuaalse õppekava (edaspidi *IÕK*) rakenda- misest EHISes ja kellel puudusid IÕKd.

Direktor ei olnud määranud koolis isikut, kes vastutab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (edaspidi *IJK*) täitmise eest.

Koolis töötasid järelevalve ajal eripedagoog, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog ja logopeed. Eripedagoogil puudus nõutav kvalifikatsioon. Järelevalves selgus, et mitte kõigi õpilaste ja lapsevanematega ei ole igal õppeaastal õpilase arenguestlust läbi viidud.

Koolis vajavad eesti keele õppes täiendavat tuge 514 õpilast. Koolis pakutakse täiendavat tuge õppetunni raames ja lisatunde ei toimu. 1. ja 4. klassides on abiks kolm abiõpetajat. Koolis korraldatakse eestikeelseid õppekäike, 2. ja 3. klassides on oskusained ja loodusõpetus eesti keeles, 5. klassides loodusõpetus.

Järelevalves vaadati kümmet õppetundi igas vanuseastmes ning üleminekuklassides. Kooliruu- mides ja keeleabinettides olid eestikeelsed infomaterjalid. Õpilaste keeletase erines klassiti, keelekümbalusklasside õpilased suutsid kasutada keelt spontaansemalt. Eesti keele õpetajate keelekasutus oli õpilastele eakohane, kõne selge ja arusaadav, kuid esines olukordi, kus õpetaja produktiivne eneseväljendus ei olnud grammatiliselt korrektne. Õpetajad eelistavad tradit- sioonilisi meetodilisi võtteid, valitsevad reproduktiivseid osaoskuseid arendavad õppe- meetodid. Mitmes vaadeldud tunnis domineeris õpetaja kõne, õpilaste vastused olid lühidat ja formaalsed. Vaid mõnes tunnis kasutati lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) meetodit, oli tunde, mis viidi läbi loengu vormis. Õpilased ei saanud igas tunnis eesti keeles rääkida, mistõttu ei arene ka nende spontaanne eneseväljendus.

Eesti keeles omandatud gümnaasiumihariduse ning seda kinnitava gümnaasiumi lõputunnistuse

väljastamiseks peab gümnaasiumi lõpetamiseks minimaalselt 60% õppest olema õpilasel läbitud eesti keeles. Tunnijaotustabelis on eestikeelsete kursuste arv 58, moodustades 48% kooli õppekavas määratud mahust. Gümnaasiumiosas ei ole 12. klassi õpilastele tagatud eestikeelse õppe maht seaduses ettenähtud mahus. 10. klass saab eestikeelset õpet seaduses ettenähtud mahus. 11. klassis püütakse direktori kinnituse korraldada õpet viisil, et seaduses ettenähtud eestikeelse õppe maht saaks täidetud, kuna kool ei olnud määruse muudatusest teadlik. Õpilaste sõnul kasutatakse eestikeelsetes tundides tihti vene keelt. Eesti keeles õpetavate õpetajate koostöö koolis ei ole süsteemselt keeõppe tulemuslikkuse analüüsimiseks korraldatud, õpetajad toovad ise põhjuseks suure töökoormuse.

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud keelekümbeluses Eesti sama osakaaluga samal tasemel. Samas on vene õppekeeles põhikooli lõpetanutest B1 keeletaseme saavutanute osakaal oluliselt madalam kui Eestis vene õppekeeles lõpetanutel kokku. Gümnaasiumis on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalamad ning sama trend on keskmises eksamitulemuses. 2024. aastal saavutasid B2 keeletaseme kõik kooli lõpetajad.

Eesti keskmise tulemusega võrreldes on põhikooli matemaatikaeksami tulemused eesti keelekümbeluses põhikooli lõpetanutel olnud pisut kõrgemad kui vene õppekeeles lõpetanutel, samas mõlemas õppekeeles on tulemused olnud pigem Eesti keskmisest madalamad. Matemaatika tulemused on läbivalt mõne üksiku erandiga madalamad kui Eestis ning Tallinnas keskmiselt. Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on olnud viimastel aastatel Eesti keskmisest näitaja väärtusest oluliselt kõrgem.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 122: 115 õpetajat, 2 õppealajuhatajat, direktor, logopeed, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog ja eripedagoog. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 61-l (50%) õppe- ja kasvatusala töötajal. Kvalifikatsioon ei vastanud 61 isikul, mis on 50% õpetajate koguarvust. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatus-tegevuse mahust ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Keeleamet on teinud kolmele õpetajale ettekirjutuse sooritada C1-taseme eksam ja kümnele õpetajale B2-taseme eksam tähtajaga 01.08.2025.

Koolil puudus kehtiv arengukava, sisehindamist ei ole süsteemselt läbi viidud. Kooli õppenõukogu ei olnud õppeaasta lõpus läbi arutanud õppe- ja kasvatus-tegevuse tulemusi ega teinud juhtkonnale ettepanekuid õppe- ja kasvatus-tegevuse parendamiseks.

Käesoleva õiendi eelnõu saadeti koolile ja kooli pidajale ärakuulamiseks 17.02.2025.

OLUKORRA KIRJELDUS

Tallinna Lasnamäe Gümnaasium on eesti ja vene õppekeeles tegutsev munitsipaalüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 15.01.2025 õppis koolis 1327 õpilast, neist põhikoolis 1154 ja gümnaasiumis 173 õpilast. Õppe- ja kasvatusalatöötajaid oli 122. Koolis on eestikeelsele õppele üle läinud 1. ja 4. klassid, Õppealajuhatajate sõnul on kooli eripäraks keelekümbelus- ja süvaõppeklassid, koostööd tehakse nii riigisiselt kui rahvusvaheliselt, õpilased osalevad tantsupeol. Koolis on metoodikakeskus, kus viiakse läbi koolitusi, nt LAK-õpe, tehisintellekti (AI) koolitused. Direktor lisas, et kool on piirkonnakool, palju on uussisserändajaid, gümnaasiumisse võivad astuda soovijad, kes täidavad vastuvõtutingimused.

1. Kooli õppekava

PÕKi¹ ja gümnaasiumi riikliku õppekava² (edaspidi *GÕK*) kohaselt koostab põhikool ja gümnaasium riikliku õppekava alusel kooli õppekava ning see on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

1.1. Direktor on kehtestanud³ õppekava, millele on arvamuse andnud hoolekogu⁴, õppenõukogu⁵ ja õpilasmavalitsus⁶. Koosolekute protokollid ei ole kooskõlas haldusmenetluse seadusega⁷ (edaspidi *HMS*), mille kohaselt märgitakse haldusakti põhjenduses haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Vastu võetud otsustele ei ole protokollides lisatud viidet otsuse õiguslikule alusele. Samuti puuduvad protokollide juures lisadena arutluse all olnud dokumendid.

1.2. PÕKi⁸ kohaselt koosneb kooli õppekava üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Järelevalvele esitas direktor õppekava üldosa ja hiljem, õppekavast eraldiseisvana, kinnitamata ainekavad. Direktori selgitusel olid ainekavad veel novembrikuus koostamisel ja neid ei ole kehtestatud koos üldosaga. Õppejuhi sõnul võttis ainekava koostamine planeeritust rohkem aega. Õpetajate koormused on suured ning ühise aja leidmine on keeruline. Direktor lisas, et ainekavad olid koolis olemas, aga soov oli need põhjalikumalt läbi töötada. Oluliseks peeti, et õpetajad oleks kaasatud õppekavade uuendamise protsessi.

1.3. PGSi⁹ kohaselt avalikustab kool oma õppekava veebilehel ja loob koolis võimalused sellega tutvumiseks paberil. Kooli veebilehel¹⁰ olid direktori käskkirjaga kinnitatud kooli õppekava üldosa ja ainekavad esitatud, kuid ainekavadel puudus viide kinnitamisele. Direktori sõnul on veebilehel kinnitamata versioonid.

1.4. Õppekava üldosa

PÕKi¹¹ ja GÕKi¹² kohaselt koosneb kooli õppekava üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Kooli õppekava on järelevalves hinnatud vastavalt PÕKile, GÕKile ja PGSile.

¹ Vabariigi Valitsuse 01.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 1.

² Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“, § 19 lg 1.

³ Direktori 02.10.2024 käskkiri nr 1-2/25 „Õppekava“.

⁴ Hoolekogu 30.08.2024 koosoleku protokoll.

⁵ Õppenõukogu 28.08.2024 protokoll nr 1-3.2/12.

⁶ Õpilasmavalitsuse 03.09.2024 koosoleku protokoll nr 30.

⁷ HMS, § 56 lg 2.

⁸ PÕK, § 24 lg 5.

⁹ PGS, § 69 lg 1.

¹⁰ Lasnamäe Gümnaasiumi veebileht, 16.01.2025.

¹¹ PÕK, § 24 lg 5.

¹² GÕK, § 19 lg 5.

Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PÕKis ja GÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.4.1. PÕKi¹³ kohaselt esitatakse kooli õppekava üldosas õppekorralduse tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite, sealhulgas PGSi § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeainete, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused.

Kooli õppekavas puudusid põhikooli ja gümnaasiumi klasside tunnijaotusplaani. Direktor esitas need kehtestamata lisadena. Kooli õppekava üldosas oli esitatud vaba tunnimahu kasutamine ja erisused, kuid puudusid selgitused, kuidas tagatakse õpitulemuste saavutamise kohustuslikes õppeainetes, nt tehnoloogia valdkond III kooliastmes, kehaline kasvatus II kooliastmes. Direktori sõnul ei olnud eelmine tunnijaotusplaani arusaadav, seetõttu sai koostatud uus, mis on pandud õppekava lisasse pdf-failina, ja seda muudetakse, et see oleks üks ja ühtne dokument. Õppejuhi sõnul on tegemist vananenud infoga, mis on jäänud ekslikult õppekavasse. Vähendatud on tehnoloogiaõpetust ja selle asemel on suurendatud karjääriõpetuse tundide arvu.

1.4.2. GÕKi¹⁴ kohaselt on geograafia õppeaine osa kursuse nimetusega *rahvastik ja majandus*, mis kuulub loodusainete valdkonna all. Gümnaasiumi tunnijaotusplaanis ei olnud see loodusainete all.

1.4.3. PGS¹⁵ sätestab, et gümnaasiumis läbiviidavas õppes võib 2024/2025.–2029/2030. õppeaastani olla muu keele osakaal kuni 40% kooli õppekavas määratud õppe mahust. Kooli õppekavaga on õpilastele kohustuslikud 121 kursust. Antud juhul peab vähemalt 73 kursuse õppetöö toimuma eesti keeles, sh ei arvestata võõrkeeleõpet eestikeelse õppe osaks. Tunnijaotustabelis on eestikeelsete kursuste arv 58, moodustades 48% kooli õppekavas määratud mahust.

Õppealajuhataja sõnul sõltuvad gümnaasiumiosa õpilaste tunnijaotusplaani ja eestikeelse õppe maht sellest, mis õppeaastal on õpilased õpet alustanud. Matemaatika, mille kursusi on kõige rohkem (14), on vene keeles. 10. klass saab eestikeelset õpet seaduses ettenähtud mahus. 12. klassis ei ole võimalik enam tagada eestikeelset õpet ettenähtud mahus, 11. klassis püütakse õpet korraldada viisil, et seaduses ettenähtud eestikeelse õppe maht saaks täidetud.

Selgitame, et eesti keeles omandatud gümnaasiumihariduse ning seda kinnitava gümnaasiumi lõputunnistuse väljastamiseks peab gümnaasiumi lõpetamiseks minimaalselt 60% õppest olema õpilasel läbitud eesti keeles. Keeleseaduse¹⁶ kohaselt loetakse haridus eesti keeles omandatuks juhul, kui vähemalt 60% õppetööst on toimunud eesti keeles ning isik, kes on eesti keeles omandanud gümnaasiumihariduse, ei pea eesti keele tasemeeksami sooritama¹⁷. See tähendab, et õpilasele väljastatava gümnaasiumi lõputunnistusega kinnitab kooli direktor, et õpilane on läbinud gümnaasiumi jooksul minimaalselt 60% õppest eesti keeles.

1.4.4. GÕK¹⁸ sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtteid, sh arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel. Kooli tunnijaotusplaanis ei ole välja toodud kitsa matemaatika tundide jaotust. Lisaks puudub õppekava üldosas selgitus, mil viisil on võimalik kitsalt matemaatikalt minna üle laiale matemaatikale ja vastupidi¹⁹.

---

¹³ PÕK, § 24 lg 6 p 2.

¹⁴ PÕK, lisa 4 p 2.4.

¹⁵ PGS, § 100¹⁶ lg 1.

¹⁶ Keeleseadus, § 26 lg 4.

¹⁷ Keeleseadus, § 26 lg 3.

¹⁸ GÕK, § 19 lg 6 p 2; § 11 lg 4.

¹⁹ GÕK, lisa 5 p 1.3.

Õppealajuhataja selgitas, et gümnaasiumis on lai matemaatika ja sellest teavitatakse õpilasi juba gümnaasiumisse vastuvõtul. Koolis ei ole olnud teadmist, kas koolil on kohustus pakkuda õpilastele ka kitsast matemaatikat. Direktor lisas, et kool on teadlik sellest, et õpilastele võib pakkuda laia ja kitsast matemaatikat. 4–5 aastat tagasi oli võimalus valida kitsa ja laia matemaatika vahel, kuid sellest loobuti. Üle-eelmisel aastal olid õpilased jagatud kahte rühma: need, kes soovisid sooritada laia matemaatikat riigieksamina, teises rühmas olid aga need õpilased, kes soovisid sooritada kitsast matemaatikat, kuid kõigil oli 14 kursust. Järgmisest aastast hakatakse pakkuma nii laia kui ka kitsast kursust, lisaks, kasvõi osaliselt, viiakse matemaatika eesti keelele üle, et kindlamalt tagada 60/40 eestikeelne õpe. Direktor nõustus, et see on olnud kooli puudujääk ning järgmisest õppeaastast muudetakse matemaatika õppe korraldust.

- 1.4.5. PÕK²⁰ ja GÕK²¹ sätestavad, et kooli õppekava üldosas esitatakse üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted. Kooli õppekava üldosas puuduvad üldpädevused ja õppekava läbivad teemad.
- 1.4.6. PÕK²² sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse hindamise korraldus, sh hinnete süsteem ja teisendamise põhimõtted. Õppekavas on vaid viidatud PGSi hinnete süsteemile ja puudub selgitus 1. klassi sõnaliste hinnangute teisendamisele viiepallisüsteemis.
- 1.4.7. GÕK²³ sätestab, et kooli õppekava üldosas esitatakse gümnaasiumi lõpetamise korraldus. Kooli õppekavas on vaid viide määrusele.
- 1.4.8. PÕK²⁴ sätestab, et kooli õppekava üldosas esitatakse õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus. Kooli õppekavas lastevanemate teavitus puudub ja lisatud on vaid viide PGSile.
- 1.4.9. PÕK²⁵ sätestab, et III kooliastmes korraldab kool õpilasele loovtöö, mis on põhikooli lõpetamise tingimus. Kooli õppekavas on kirjas, et loovtöö tehakse 8. klassis ning ainult mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal, nt 7. klassis, kuid mitte hiljem kui 9. klassi kolmandal trimestril. Kuna loovtöö on lõpetamise tingimus, peab õpilasel jääma võimalus seda sooritada kuni põhikooli lõpuni.
- 1.4.10. PÕKi²⁶ kohaselt on põhikooli tehnoloogia ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht 14,5 tundi, kehalise kasvatus ainevaldkonna²⁷ arvestuslik maht 22 tundi ja muusika õppeaine arvestuslik maht 13 tundi.
Kooli õppekava üldosas on sätestatud, et III kooliastmes on võetud üks tund vähemaks käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse ainet ning lisatud üks karjääriõpetuse tund. II kooliastmes on üks tund võetud vähemaks kehalises kasvatuses ja muusikas ning antud vaba tunniressursi jaoks kaks tundi lisaks, mis võimaldab õpetada digiõpet kaks tundi teises kooliastmes.

Õppealajuhataja sõnul on tegemist õppekava vana versiooniga.

Selgitame, et PÕKis määratud õppeaine maht peab olema kooli õppekavas tagatud. Õppetundide kogumaht peab arvestuslikult välja andma kohustusliku õppemahu. PÕKis ettenähtud kohustusliku õppemahu vähendamist tohib teha ainult KVNMI otsusega tõhustatud või eritoe rakendamiseks. Õppekavas sätestatud kohustuslik õppemaht kehtib ühtluskooli põhimõttel kõikidele koolidele samadel alustel. Näiteks karjääriõpetust või digiõpet saab pakkuda kas valikainena või integreeritult teiste õppeainetega.

---

²⁰ PÕK, § 24 lg 6 p 1.

²¹ GÕK, § 19 lg 6 p 3.

²² PÕK, § 24 lg 6 p 5.

²³ GÕK, § 19 lg 6 p 4.

²⁴ PÕK, § 24 lg 6 p 8.

²⁵ PÕK, § 15 lg 8; § 23 lg 1.

²⁶ PÕK, lisa 7 p 1.2.

²⁷ PÕK, lisa 2 p 1.2.

1.5. Tähelepanek seoses kooli õppekava üldosaga

Kooli õppekavas on kirjeldatud, et õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas keeles õppematerjale või teatud tunni etappides keele vahetust, nt refleksioonifaasis.

Direktori sõnul on mõeldud venekeelseid tunde, kus õppematerjali on vähe ning kasutatakse nt inglis- või eestikeelseid materjale, seda ei ole mõeldud, et eesti keeles kasutatakse venekeelseid materjale.

Juhime tähelepanu, et eestikeelsele õppele üleminevates klassides on alates 01.09.2024 õppekeeleks ainult eesti keel ja kooli ülesanne on tagada kogu õppeprotsessi jooksul õppematerjalid ainult eesti keeles, v.a võõrkeeleõpe. Õppetunni jooksul kasutatakse nii kõnes kui ka kirjas ainult eesti keelt.

1.6. Põhikooli ainevaldkonnakavad

Põhikooli keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatused valdkondade kavad ja ainekavad vajavad täiendamist.

1.6.1. Keele ja kirjanduse valdkonnakava ei vasta PÕKi²⁸ nõuetele, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik ja puudub üldosa.

1.6.2. Võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta PÕKi²⁹ nõuetele valdkonnakava üldosa ja A-võõrkeele ainekava. Valdkonnakavas on kirjeldamata üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid. A-võõrkeele ainekavas puudub õppesisu.

1.6.3. Matemaatika valdkonnakava ei vasta PÕKi³⁰ nõuetele, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub. Matemaatika ainekava I kooliastme õpitulemused on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.6.4. Loodusainete valdkonnakava ei vasta PÕKi³¹ nõuetele, sest see ei ole ühtne tervik ja puudub üldosa. Loodusõpetuse ainekavas on I kooliaste kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu ainekava versiooni alusel.

1.6.5. Sotsiaalainete valdkonnakava ei vasta PÕKi³² nõuetele, sest see ei ole ühtne tervik ja puudub üldosa. Inimeseõpetuse ainekavas puudub alates 5. klassist õpitulemusi toetav õppesisu. Ajaloo 5. klassi õppesisu on ülekoormatud ega ole teostatav 35 õppetunniga aastas. Ühiskonnaõpetuse ainekavast puuduvad vabatahtliku tegevuse ning töö ja tarbimisega seotud teemad.

1.6.6. Kunstiainete valdkonnakavas ei vasta PÕKi³³ nõuetele valdkonnakava üldosa, sest see ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub. Kunsti ainekava on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.6.7. Tehnoloogia valdkonnakava ei vasta PÕKi³⁴ nõuetele, sest see ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub. Tööõpetuse, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.6.8. Kehalise kasvatused valdkonnakava ei vasta PÕKi³⁵ nõuetele, sest see ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub. Kehalise kasvatused ainekava on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.7. Gümnaasiumi ainekavad ja kursused

Gümnaasiumi keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainete ja kehalise kasvatused valdkondade kavad ja ainekavad vajavad muutmist.

²⁸ PÕK, § 24 lg 7.

²⁹ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 8 p 2.

³⁰ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 5 p 1.

³¹ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 4 p 1.

³² PÕK, § 24 lg 7; § 5 lg 4 p 2; PÕK, lisa 6 p 1.

³³ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 3 p 1.

³⁴ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 7 p 1.

³⁵ PÕK, § 24 lg 7; PÕK, lisa 2 p 1.

- 1.7.1. Keele ja kirjanduse valdkonnakava ei vasta GÕKi³⁶ nõuetele, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub.
- 1.7.2. Võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta GÕKi³⁷ nõuetele valdkonnakava üldosa. Valdkonnakava üldosas ei ole kirjeldatud üldpädevuste arengu toetamist ja läbivate teemade käsitlemist.
- 1.7.3. Matemaatika valdkonnakava ei vasta GÕKile³⁸, sest puudub kitsa matemaatika ainekava. Samuti puudub üldosas kirjeldus, kuidas toetatakse GÕKis³⁹ kirjeldatud üldpädevuste arengut, läbivate teemade käsitlemist ja ainevaldkondade lõiminguid.
- 1.7.4. Loodusainete valdkonnakava ei vasta GÕKile⁴⁰, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik, puudub üldosa. Geograafia ainekavas puudub kursus „Rahvastik ja majandus“.
- 1.7.5. Sotsiaalainete valdkonnakava ei vasta GÕKi⁴¹ nõuetele, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik, puudub üldosa. Puudub inimeseõpetuse ainekava. Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekavad on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.7.6. Kunstiaainete valdkonnakava ei vasta GÕKi⁴² nõuetele, sest valdkonnakava ei ole ühtne tervik ja üldosa puudub. Kunsti ainekava on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.7.7. Kehalise kasvatuse valdkonnakava ei vasta GÕKile⁴³, sest see ei ole ühtne tervik ja puudub üldosa. Ainekava on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.8. Ettepanekud direktorile

- 1.8.1. Sõnastada põhikooli 1. klassi matemaatika ainekavas teema „Andmete kogumine ja esitamine“ juures vastavad õpitulemused.
- 1.8.2. Korrastada põhikooli keemia ainekavas õppeaine kirjeldus, mis on osaliselt tabelis kooliastme teadmiste, oskuste ja hoiakute all.
- 1.8.3. Täiendada põhikooli ühiskonnaõpetuse ainekavas II kooliastme teadmiste, oskuste ja hoiakute loendit, sest praeguse loendi lahterdamine iseseisvateks üksusteks ei ole põhjendatud, kuivõrd neid kirjeldatakse seostatuna, st oskus eeldab teadmist. Õpitulemused ja ainesisu viia temaatiliselt vastavusse. Ainekava tekst tuleb korrastada. Selgitada lahti praktiliste tööde teostamine, nt demokraatia ja antidemokraatia, võimude lahusus, ja uuendada kasutatavat õppekirjandust.
- 1.8.4. Eemaldada gümnaasiumi keemia ainekavast tööversiooni küsimused.

1.9. Ettekirjutused pidajale

- 1.9.1. Tagada kooli õppekava koosnemine üldosast ja põhikooli ning gümnaasiumi ainevaldkondade kavadest vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 5 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 5. Täitmise tähtaeg: 22.08.2025.
- 1.9.2. Tagada kooli õppekava üldosa ja ainekavade kehtiva versiooni avalikustamine kooli veebilehel, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõikest 1 ja õiendi punktis 1.3. toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 22.08.2025.
- 1.9.3. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades:
  - 1.9.3.1. Tagada, et kooli õppekava üldosas oleks esitatud õppekorralduse tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktile 2.

³⁶ GÕK, § 19 lg 7; GÕK, lisa 1 p 1.

³⁷ GÕK, § 19 lg 7; GÕK, lisa 7 p 1.4.

³⁸ GÕK, § 19 lg 7; GÕK, lisa 5 p 1.3.

³⁹ GÕK, lisa 5 p 1.4.

⁴⁰ GÕK, § 19 lg 7; lisa 4 p 1.

⁴¹ GÕK, § 19 lg 7; lisa 6 p 1.

⁴² GÕK, § 19 lg 7; lisa 3.

⁴³ GÕK, § 19 lg 7; lisa 2.

- 1.9.3.2. Tagada, et kursus „Rahvastik ja majandus“ oleks geograafia õppeainena loodusainete valdkonna all, vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 4 punktile 2.4.
  - 1.9.3.3. Tagada kooli õppekavas määratud õppe mahust gümnaasiumi kohustuslike ja valik-kursuste muu keele osakaalu maht mitte rohkem kui 40% vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 100¹⁶ lõikele 1, tagamaks eestikeelse õppe maht ettenähtud ulatuses.
  - 1.9.3.4. Tagada kooli õppekavas õpilase õppekoormusesse kuuluvate kohustuslike kursuste ainevaldkondade esitamine, arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel ning sätestada tingimused kitsalt matemaatikalt üleminekuks laiale mate-maatikale ning laialt matemaatikalt kitsale matemaatikale vastavalt Vabariigi Valit-suse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 11 lõikele 4 ja lisale 5 ning § 19 lõike 6 punktile 2.
  - 1.9.3.5. Tagada kooli õppekava üldosas üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate tee-made käsitlemise põhimõtete esitamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktile 1 ja Vabariigi Valit-suse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktile 3.
  - 1.9.3.6. Tagada kooli õppekava üldosas hindamise korralduse kirjeldus ning hinnete süsteemi ja teisendamise põhimõtted vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktile 5.
  - 1.9.3.7. Tagada kooli õppekava üldosas gümnaasiumi lõpetamise korralduse esitamine vasta-valt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktile 4.
  - 1.9.3.8. Tagada kooli õppekava üldosas õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korralduse esitamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktile 8.
  - 1.9.3.9. Tagada kooli õppekava üldosas III kooliastme õpilastele loovtöö korraldus, mis vastab Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 15 lõikele 8 ja § 23 lõikele 1.
- Ettekirjutuse 1.9.3 täitmise tähtaeg: 22.08.2025.
- 1.9.4. Tagada kooli õppekava põhikooli ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes punktides:
    - 1.9.4.1. Tagada kooli õppekavas keele ja kirjanduse valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga, vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7.
    - 1.9.4.2. Tagada kooli õppekavas võõrkeelte valdkonnakava üldosas üldpädevuste arengu toe-tamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viiside kirjeldused ning A-võõrkeele ainekavas õppesisu esitamine vastavalt Vabariigi Valit-suse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 8 punktile 2.
    - 1.9.4.3. Tagada kooli õppekavas matemaatika valdkonnakavas I kooliastme õpitulemuste esi-tamine ja valdkonnakava üldosa esitamine tervikuna vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 5 punk-tile 1.
    - 1.9.4.4. Tagada kooli õppekavas loodusainete valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga ning I kooliastme ainekava kirjeldamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 4 punk-tile 1.
    - 1.9.4.5. Tagada kooli õppekavas sotsiaalainete valdkonna esitamine ühtse tervikuna koos üld-osaga, inimeseõpetuse ainekavas alates 5. klassist õppesisu kirjeldamine ning ühis-

konnaõpetuse ainekava kirjeldamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7, § 5 lõike 4 punktile 2, lisa 6 punktile 1 ja selgitustele õiendi punktis 1.6.5.

- 1.9.4.6. Tagada kooli õppekavas kunstiainete valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 3 punktile 1.
- 1.9.4.7. Tagada kooli õppekavas tehnoloogia valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga ja tööõpetuse, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavade kirjeldamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 7 punktile 1.
- 1.9.4.8. Tagada kooli õppekavas kehalise kasvatuse valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 2 punktile 1.
- 1.9.4.9. Tagada kooli õppekavas kehalise kasvatuse valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 3 punktile 1.

Ettekirjutuse 1.9.4 täitmise tähtaeg: 22.08.2025.

1.9.5. Tagada kooli õppekava gümnaasiumi ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga järgmistes punktides:

- 1.9.5.1. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi keele ja kirjanduse valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 7 punktile 1.
- 1.9.5.2. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnakava üldpädevuste arengu toetamise ja läbivate teemade käsitlemise kirjeldus vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 7 ja lisa 7 punktile 1.4.
- 1.9.5.3. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi matemaatika valdkonnakavas üldosa kirjeldus, kuidas toetatakse üldpädevuste arengut, läbivate teemadse käsitlemist ja ainevaldkondade lõiminguid ning lisada kitsa matemaatika ainekava vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 7 ja lisa 5 punktile 1.4.
- 1.9.5.4. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi loodusainete valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga ja geograafia ainekavasse kursuse „Rahvastik ja majandus“ lisamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 7 ja lisa 4 punktile 1.
- 1.9.5.5. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga, inimeseõpetuse ainekava lisamine valdkonnakavasse ning ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekavade kirjeldamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 7 ja lisa 6 punktile 1.
- 1.9.5.6. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi kunstiainete valdkonnakava esitamine ühtse tervikuna koos üldosaga vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikele 7 ja lisa 2 punktile 1.

Ettekirjutuse 1.9.5 täitmise tähtaeg: 22.08.2025.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

Õppe ja kasvatus korraldus määratakse kooli õppekavas⁴⁴, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ning kooli õppe- ja kasvatus tegevus peab järgima õppekavas sätestatud. Kool peab õppetööd korraldades lähtuma õppekavast, mis on kooli õpingute alusdokument⁴⁵.

2.1. PGS⁴⁶ sätestab, et kooli päevakava peab kajastama õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Tunniplaan on päevakava osa⁴⁷.

Koolil oli direktori kehtestatud⁴⁸ päevakava, kuid õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust päevakavas ei ole esitatud.

Direktori sõnul on huviringide teave olemas kooli kodulehel, aga vajadusel on võimalik see ka kehtestada päevakavas.

2.2. PGS⁴⁹ reguleerib õppetundides põhikooli õpilase suurima lubatud nädala õppekoormuse. Kuna kooli esitatud õppekavas põhikooli ja gümnaasiumi tunnijaotusplaanid puudusid, siis esitas direktor kehtestamata tunnijaotusplaanid järelevalvele oma kirjaga, mida oli kokku neli: põhikooli tava- ja üleminekuklassidele, keelekümblusklassidele, süvaklassidele ja gümnaasiumile.

Kuigi esitatud tunnijaotusplaanid vastasid põhikooli õpilaste suurimale lubatud nädalakoormusele, siis tunniplaanid tunnijaotusplaanile ei vastanud. Mitmes tunniplaanis, nt 1.A, 1.B, 2.A, 3.B, 8.B, 9.B, ületas KiVa tund ühe tunni võrra õpilastele ette nähtud nädalakoormust.

Direktori sõnul on tegemist klassijuhatajatunniga, mille raames toimub KiVa tund. Klassijuhatajatund on tunniplaanis ja need tunnid on õpilastele kohustuslikud. See ei kehti kõikidele, vaid teatud klassidele. KiVa tund integreeritakse ainetundidesse niipea kui võimalik, nt inimeseõpetuse tundi.

2.3. Kooli õppekava kohaselt kasutatakse hindamisel viiepallist hinnete süsteemi, 1. klassi hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid. 2.–4. klassides kasutatakse seoses üleminekul eestikeelsele aineõpetusele oskusainetes sõnalisi hinnanguid.

Järelevalves vaadeldi õppeinfosüsteemis⁵⁰ eesti keele ja eestikeelsete tundide sissekandeid klassipäevikutes ning võrreldi neid kooli õppekavaga, kokku 19 klassis (valikuliselt 1., 4., 6., 7., 9., 10. klassid). Sissekanded olid nõuetekohased, hinded ja kodused ülesanded vastasid määru⁵¹ sätestatud nõuetele.

Juhime tähelepanu, et mõned õpetajad olid teinud sissekanded nii eesti kui vene keeles, kuid eestikeelsete tundide puhul peavad need olema ainult eestikeelsed.

2.4. PGS⁵² sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piinorm põhikoolis on 24 õpilast⁵³. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piinormi. Kooli pidaja võib⁵⁴ erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle piinormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

---

⁴⁴ PGS, § 15 lg 1.

⁴⁵ PGS, § 17 lg 1.

⁴⁶ PGS, § 25 lg 6.

⁴⁷ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitse nõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

⁴⁸ Direktori 24.09.2024 käskkirj nr 1-2/23 „Lasnamäe Gümnaasiumi 2024/2025. õ.a päevakava kehtestamine“.

⁴⁹ PGS, § 25 lg 2.

⁵⁰ eKool, 15.01.2025.

⁵¹ Haridus- ja Teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11–13.

⁵² PGS, § 26.

⁵³ PGS, § 26 lg 1.

⁵⁴ PGS, § 26 lg 3.

2.5. Koolis on suurendatud 24 klassis õpilaste arvu nõuetekohaselt⁵⁵. Järelevalves esitas kool hoolekogu nõusoleku⁵⁶, pidaja vastava otsuse⁵⁷, direktori taotluse⁵⁸ ja Terviseameti akti⁵⁹.

Järelevalve ajal⁶⁰ olid õpilaste arvud klassides kooskõlas pidaja poolt kinnitatuga.

Direktori sõnul on see pikka aega olnud nii, et klassi täitumuse ülemist piirnormi on suurendatud, kuna Lasnamäe linnaosa on suurenenud ning lisandunud on Ukrainast tulnud õpilased, kool on ülerahvastatud, püütakse mitte võtta enam õpilasi vastu. Koolil on moodulmaja, kus on väikeklass ning inglise keele, eesti keele, kunsti- ja bioloogiaklassid. Kõige suurem on 8. klass, 30 õpilasega. Probleem on III kooliastmega. Eriklassi on koolis kokku kaheksa. Vestlusel osalenud hoolekogu uue koosseisu (2024/2025) liikmete sõnul ei ole nad päri olukorraga, et klasside õpilaste arvu piirnormid on ületatud.

Juhime kooli tähelepanu, et Terviseameti akt on koostatud 2017. aastal ning vajalik oleks uuesti hinnata tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmist. Direktori sõnul tehakse seda lähiajal.

2.6. PGSi⁶¹ kohaselt rakendatakse koduõpet, kui vanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada. Vanema taotlusel koduõppe korraldus peab lähtuma haridus- ja teadusministri määrusest, mis sätestab, et vanema taotlusel koduõppel õppiva õpilase hindamise korraldus tuleb määrata individuaalses õppekavas, arvestades seejuures riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid⁶². Õppenõukogu otsustab õpilasele koduõppe rakendamise vanema taotluse alusel⁶³.

EHISE⁶⁴ andmetel oli vanema soovil koduõppel seitse õpilast.

Koduõppele lubamine või mittelubamine on seaduse kohaselt õppenõukogu kaalutusotsus. Õppenõukogu protokollidest⁶⁵ nähtuvalt ei ole kaalutud ega arutatud koosolekul õpilaste koduõppele lubamise või mitte lubamise põhjuseid.

2.7. Määruse⁶⁶ järgselt koostab vanema taotlusel koduõppel õppivale õpilasele koduõpet läbi viiv isik koostöös kooliga kooli õppekavast lähtudes IÕK, milles määratakse kindlaks õpetajad, kes kooli poolt kontrollivad õpitulemuste omandamist. Hindamise korraldus määratakse IÕKs, arvestades seejuures riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid.

EHISEs⁶⁷ ei olnud kooli poolt tehtud märget koduõppe IÕK rakendamise kohta.

Direktor nõustus, et koduõppe õpilaste kohta puuduvad EHISEs märged IÕK rakendamise kohta ning nendele õpilastele ei ole koostatud ega kinnitatud IÕKd. HEVKO selgitas, et kuigi IÕKd ei ole seni vormistatud paber kandjal ega kantud EHISEsse, on igale koduõppel olevale õpilasele tagatud vähemalt üks kord kuus individuaalne konsultatsioon ja eKoolis fikseeritakse õpilase jaoks individuaalsed ülesanded, mis tagab individuaalse lähenemise ja õppe eesmärkide jälgimise.

⁵⁵ PGS, § 26 lg 1; § 26 lg 3.

⁵⁶ Hoolekogu 30.08.2024 koosoleku protokoll.

⁵⁷ Tallinna Haridusameti juhataja 17.12.2024 käskkirj nr T-7-1/24/617 „Klassi täituvuse ülemise piirnormi kehtestamine Lasnamäe Gümnaasiumis 2024/2025. õppeaastal“.

⁵⁸ Direktori 12.09.2024 taotlus nr 2-2/672-1 „Taotlus klassi täituvuse ülemise piirnormi kehtestamiseks Lasnamäe Gümnaasiumis 2024/2025. õppeaastal“.

⁵⁹ Terviseameti järelevalve 05.11.2017 protokoll nr 23.5-2/29/1373-2.

⁶⁰ EHIS, 27.01.2025.

⁶¹ PGS, § 23 lg 1 p 2.

⁶² Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

⁶³ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 4 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 3 lg 1.

⁶⁴ EHIS, 14.01.2025.

⁶⁵ Õppenõukogu 30.09.2024 protokoll nr 1-3.2/15; 28.08.2024 protokoll nr 1-3.2/14.

⁶⁶ Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 6 lg 2.

⁶⁷ EHIS, 27.01.2025.

2.8. PGSi⁶⁸ kohaselt tuleb koolil lähtuda õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb tagada õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

Koolis vajab täiendavat tuge eesti keele õppes 514 õpilast.

Direktor selgitas, et täiendavat keeleõpet pakutakse vastavalt vajadusele. Täiendav tugi toimub õppetunni raames, lisatunde ei pakuta. Kui lapsi oli vähem, pakuti lisatuge. Koolis on 1. ja 4. klassides kolm abiõpetajat.

Kooli õppekavas on sätestatud, et järelevastamine ja järeltöö sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahel kokkulepitud ajal ja kohas. Õppealajuhataja selgitas, et koolis on konsultatsioonide tabel, mis on kättesaadav kooli veebilehel. Direktor lisas, et konsultatsiooniaeg on õpetajatele kohustuslik ning kõigile õpilastele peab see olema kättesaadav. Õpilased ütlesid, et neil on võimalik osaleda konsultatsioonides, leppides õpetajaga eelnevalt aja kokku.

2.9. Kooli õppekavas⁶⁹ on sätestatud hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord. Samuti on kirjeldatud õpilasele IÖK koostamine või muu tugisüsteemi määramine. Direktor on määranud vastavalt seadusele⁷⁰ HEVKO, kelle tööülesanded on töölepingus sätestatud.

2.10. PGSi⁷¹ kohaselt peab direktor määrama koolis isiku, kes vastutab õpilase IAJK täitmise eest.

Direktori selgitusel täidab vastavat ülesannet HEVKO, kes täidab IAJKd ja kes tegeleb kaartidega algusest lõpuni ning tema töölepingut täiendatakse. HEVKO sõnul kogub ta vajalikku infot kaartide koostamiseks õpetajatelt ja tugispetsialistidelt ning sisestab selle individuaalkaartidele, mis paiknevad kooli *Drive 'is*.

Järelevalvele esitatud HEVKOga sõlmitud töölepingus ei ole IAJK täitmise ülesannet määratletud.

2.11. PGSi⁷² kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada eriklasse. PGSi⁷³ kohaselt otsustab õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise direktor ja otsuse tegemisel peab direktor lähtuma õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

EHISE⁷⁴ andmetel saavad koolis tõhustatud tuge 40 õpilast ja erituge 14 õpilast. Õpet eriklassis saavad KVNMI soovitusel 41 õpilast. Kaheksa õpilast, kellele oli eriklass määratud, seda ei saa, kuigi vanema nõusolek on kõikide puhul antud. Samas on kool ise määranud eriklassi neli õpilast. Õpiabirühmas õppis kolm õpilast. Järelevalvele antud selgituse kohaselt ei ole direktor 2024/2025. õppeaastal õpilaste eriklassi määramise kohta käskkirja teinud.

Direktori sõnul on neid käskkirju varasemalt tehtud, aga sel õppeaastal mitte, kuna uusi klasse ei ole avatud. Edaspidiselt kinnitatakse nimekirjad direktori käskkirjaga. HEVKO sõnul ei ole eriklassis õppimine tagatud kaheksale õpilasele põhjusel, et 1. ja 7. klassi paralleelides eriklasse ei ole moodustatud. Nendes klassides õpivad erivajadusega õpilased tavaklassides lapsevanema nõusolekul, kus neile on tagatud tugispetsialistide tugi, et vastata nende individuaalsetele vajadustele. HEVKO sõnul on kool määranud eriklassi neli õpilast, tuginedes lapse individuaalsetele vajadustele ning lapsevanema nõusolekule.

---

⁶⁸ PGS, § 46 lg 9.

⁶⁹ Kooli õppekava, p-d 12, 12.1.

⁷⁰ PGS, § 46 lg 2.

⁷¹ PGS, § 46 lg 7.

⁷² PGS, § 46 lg 10.

⁷³ PGS, § 46 lg 11.

⁷⁴ EHIS, 14.01.2025.

Selgitame, et õpilase õpe eriklassi peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb HEVKO või KVNMI või mõlema soovitusi. Erituge vaja-va õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama KVNMI soovitusi⁷⁵.

2.12. PGSi⁷⁶ kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. Koolis töötasid järelevalve ajal eripeda-goog, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog ja logopeed. Eripedagoogil puudus nõutav kvalifikat-sioon⁷⁷.

HEVKO sõnul õpib eripedagoogi ametikohal töötav isik magistriõppes ja töötab koolis kolleegi, kellel on eripedagoogiline magistrikraad ja eripedagoogi kutse, juhendamisel. Direktor lisas, et kõikidele Rajaleidja otsusega lastele tugimeetmed tagatakse.

Selgitame, et eripedagoogilise teenuse saab tagada õpilastele vaid kvalifikatsiooninõuetele⁷⁸ vastav eripedagoog.

Kool on taganud 47 õpilasele KVNMI poolt määratud eripedagoogi, 18 õpilasele logopeedi, 16-le sotsiaalpedagoogi ja 45 õpilasele koolipsühholoogi teenuse.

Pidaja sõnul seirab haridusamet tugiteenuste tagamist koolis. Tugisüsteemi peetakse koolis ül-diselt tugevaks. HEVKO sõnul teeb psühholoog tööd nt 25 õpilasega ja teenuse kestvust arves-tatakse minimaalselt 10-nädalaste tsükklitena, mis võimaldab õpilastega järjepidevalt töötada. Lisaks on psühholoog kättesaadav erakorralise abi pakkumiseks. HEVKO sõnul on psühholoog ja sotsiaalpedagoog võimelised pakkuma tugiteenuseid ka eesti keeles. Logopeed töötab ainult vene keelt emakeelena kõnelevate lastega, sest seni ei ole olnud vajadust eestikeelse logopeedi järele. Direktor lisas, et psühholoogi oleks koolis lisaks vaja, praegu ei ole vajadus kaetud.

2.13. Järelevalves selgus, et üks käitumisraskustega õpilane (7. kl), kel on KVNMI otsus tugi-meetmete (psühholoog, sotsiaalpedagoog) rakendamise vajaduse kohta, on määratud kodu-õppele ja vajalikke tugiteenuseid kool talle taganud ei ole.

Juhtkonna selgitusel on neil õpilase vanema kinnitus, et vanem ei soovi koolipoolset tugiteenust enda lapse suhtes rakendada. Kool võtab ühendust haridusametiga, kuigi kool on omalt poolt kõiki võimalusi kasutanud ja rakendanud.

Selgitame, et koduõppele jäämist ei saa kooli õppenõukogu otsustada, kui selleks ei ole vanem esitanud vastavat taotlust. Juhul, kui vanem soovib KVNMI otsuse alusel tugiteenuseid vajava õpilase jätta koduõppele, on koolil kohustus kaaluda kõiki asjaolusid ja arvestada õpilase arenguvajadusi ning kooli võimalusi ja valmisolekut pakkuda tugiteenuseid väljaspool kooli. KVNMI poolt määratud tugiteenused tuleb koolil tagada õpilasele koolis kohapeal ja sellisel juhul ei ole koduõppel viibimine õpilase arengut toetav.

2.14. PGSi⁷⁹ kohaselt viiakse õpilase arengu toetamiseks temaga koolis läbi vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. PGS⁸⁰ sätestab, et arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoole-kogule⁸¹.

---

⁷⁵ PGS, § 46 lg 10.

⁷⁶ PGS, § 37 lg 2; § 74¹ lg 7.

⁷⁷ PGS, § 74¹ lg 7.

⁷⁸ PGS, § 74¹ lg 7–10.

⁷⁹ PGS, § 37 lg 5.

⁸⁰ PGS, § 37 lg 6.

⁸¹ PGS, § 37 lg 7.

Koolil on arenguvestluste läbiviimise kord⁸². Järelevalves ei leidnud tõendamist, et arenguvestlused oleks läbi viidud kõigi õpilastega ning neis oleks osalenud õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem.

Direktori sõnul on klassijuhatajad tegelenud arenguvestlustega, infotundides on tuletatud meelde, et neid tuleb läbi viia, kuid koolile on mõtlemiskoht, kuidas seda kontrollida. Ülevaadet arenguvestluste toimumisest koostatud ei ole. Arenguvestlusi saab osaliselt jälgida e-koolis, kuid mõned klassijuhatajad seda ei kasuta. Õppealajuhataja lisas, et arenguvestluste kohta on küsitud klassijuhatajatelt suuliselt. Lähiajal hakkavad õppealajuhatajad tagama rangemat kontrolli arenguvestluste üle. Vestlusel osalenud hoolekogu liikmete sõnul on osades klassides arenguvestlusi läbi viidud, aga osades mitte.

2.15. Ettepanekud direktorile

2.15.1. Pöörata tähelepanu täiendava toe pakkumisele keeleõppes õpilastele, kes seda vajavad.

2.15.2. Hinnata psühholoogi teenuse piisavust, et tagada kõikidele õpilastele teenus kvalifitseeritud tugispetsialisti poolt.

2.16. Ettekirjutused pidajale

2.16.1. Tagada kooli päevakavas õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestuse ja ajalise kestuse kajastamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikele 6. Täitmise tähtaeg: 01.04.2025.

2.16.2. Tagada koolis õppe- ja kasvatustegevuse korraldus õppekavas sätestatu kohaselt, viies tunniplaani kooskõlla tunnijaotusplaaniga või muuta kooli õppekava, et see oleks kooskõlas kooli tegeliku praktikaga, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 1 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.04.2025.

2.16.3. Tagada vanema taotlusel koduõppel viibivatele õpilastele individuaalsete õppekavade koostamine vastavalt haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määruse nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“ § 6 lõikele 2 ja §-le 7. Täitmise tähtaeg: 01.04.2025.

2.16.4. Tagada õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna soovitude täitmine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikes 2. Täitmise tähtaeg: 01.04.2025.

2.16.5. Tagada õpilaste eriklassi vastuvõtmine direktori otsusega vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikele 11 ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.04.2025.

2.16.6. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.

2.16.7. Tagada koolis psühholoogi teenuse ostamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.

2.16.8. Viia vähemalt üks kord õppeaastas kõigi õpilastega läbi arenguvestlus, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 5 ning käesoleva õiendi punktis 2.3 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.06.2025.

---

⁸² Direktori 07.11.2016 käskkiri nr 1-1/11 „Arenguvestluste korraldamise tingimused ja kord Lasnamäe Gümnaasiumis“.

3. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, eesti keele oskus

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavustpõhikooli- ja gümnaasiumiseaduses⁸³ sätestatule ning võrreldi EHISesse⁸⁴ kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele. Täiendavalt oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁸⁵ kehtestatule, mille kohaselt C1-tasemel eesti keele oskusele peavad vastama õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid, eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad. Vähemalt B2-tasemel eesti keele oskus on nõutav pedagoogidel (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad).

3.1. Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 122: 115 õpetajat, 2 õppealajuhatajat, direktor, logopeed, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog ja eripedagoog. Direktor ja kaks õppealajuhatajat (kõigil 1,0 ametikohta) töötavad lisaks ka õpetajatena.

3.2. Kvalifikatsiooninõuetele vastas 61 (50%) õppe- ja kasvatusala töötajat. Kvalifikatsioon ei vastanud kehtivatele nõuetele 61 isikul, mis on 50% õpetajate koguarvust.

3.3. Kvalifikatsiooni ei saanud hinnata ühel õpetajal, kel puudus Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustus väljaspool Eestit välja antud diplomi kohta.

3.4. EHISE põhimääruse⁸⁶ kohaselt tehakse sissekanded infosüsteemi alusdokumentide alusel. Õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse kantakse⁸⁷ andmed alus-, põhi-, üldkesk- ja kutsekeskhariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavate õppeasutuste tasemehariduse pakkumisega seotud õpetajate, koolijuhtide, tugispetsialistide ja kõrghariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste akadeemiliste töötajate ning huvihariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste õppe- ja kasvatusgevusega seotud töötajate kohta. Alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused esitavad õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul, ning välja arvatud § 18 lõike 3 punktides 15, 15¹ ja 16 toodud andmed, mis esitatakse kord aastas 10. novembriks⁸⁸.

Järelevalves selgus, et üks töötaja, kes oli EHISes märgitud õpetajana, töötab tegelikult sotsiaalpedagoogina. Üks õpetaja töötas koolis ASÕPi kaudu, kuid tema andmed EHISes puudusid. Üks õpetaja oli töölt lahkunud. Kolmel isikul, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vastanud, oli kvalifikatsioon EHISes vastavaks märgitud. Kvalifikatsioon ei olnud vastavaks loetud ühel õpetajal. Ühe töötaja andmed olid kantud⁸⁹ EHISesse, kuid järelevalves selgus, et töötajaga oli tööleping veel sõlmimata.

Direktori sõnul on eksimused EHISE sissekannetes kooli puudujääk.

⁸³ PGS, § 74¹.

⁸⁴ EHIS, 28.01.2025.

⁸⁵ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7: C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: 6) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid; 7) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud. § 8 p 6: vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad).

⁸⁶ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 20

⁸⁷ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 17.

⁸⁸ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 22 lg 2.

⁸⁹ EHIS, 28.01.2025.

3.5. Koolil oli hoolekogu poolt kehtestatud⁹⁰ ja nõuetele⁹¹ vastav õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi kord.

Direktori sõnul avaldavad nad õpetaja vaba ametikoha töökuulutusi CV Keskuses, CV Online's, Töötukassas, kasutatakse ka MTÜ ASÕP võimalusi. Samuti on kuulutused meedias ja kooli kodulehel. Järelevalvele esitati tõendeid korraldatud konkursside tulemustest⁹².

Õpetajatega, kelle kvalifikatsioon pole nõuete kohane, saab sõlmida vaid tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks. PGS⁹³ sätestab, et kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keelesaaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Kvalifikatsioon oli vastavaks loetud ja sõlmitud tähtajatu tööleping kolmel isikul.

3.6. Seadus⁹⁴ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Õpetajad annavad koolis kokku 2269 tundi nädalas, sealhulgas kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad 1128 tundi (50%) ja õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, 1141 tundi (50%). Kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad annavad I kooliastmes 230 (48%), II kooliastmes 349 (47%), III kooliastmes 373 (50%), gümnaasiumiosas 176 tundi (59%).

16 õpetajal on võimalik nõuetele vastavus saavutada õpetajakutse taotlemisel ja 5 õpetajat õpivad ülikoolis tasemeõppes.

Eeltoodust tulenevalt ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Direktor sõnul õpetajad õpivad ja neid motiveeritakse õppima.

3.7. Pedagoogide riigikeeleoskuse taset reguleerib Vabariigi Valitsuse määrus⁹⁵, mis sätestab, et C1-tasemel eesti keele oskus on nõutav⁹⁶ õppeasutuste juhtidel ja õppealajuhatajatel, samuti õpetajatel, kes töötavad üldhariduskoolis ja kes õpetavad eesti keeles. Vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse õpetajatelt ja abiõpetajatelt, kes töötavad üldhariduskoolis või üldhariduskooli klassis, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel.

Töötajate keeleoskust kontrollis Keeleamet 23.01.2025. Kontolli tulemusena tehti ettekirjutus sooritada C1-taseme eksam kolmele ja B2-taseme eksam kümnete töötajale. Ettekirjutuste tähtaeg on 01.08.2025. Kaks õpetajat olid keelekontrolli ning järelevalve läbiviimise ajal haiguslehel ning need õpetajad kutsutakse keeleoskuse kontrolli Keeleametisse.

Direktori sõnul tehakse hoiatus nendele õpetajatele, kes peavad järgmisel õppeaastal õpetama eesti keeles, kuid kellel C1-taset pole.

⁹⁰ Hoolekogu 04.12.2018 koosoleku protokoll nr 1-6/2.

⁹¹ PGS, § 74 lg 6;

⁹² Personali värbamise ja valiku 21.01.2025 protokoll nr 1-3.6/1.

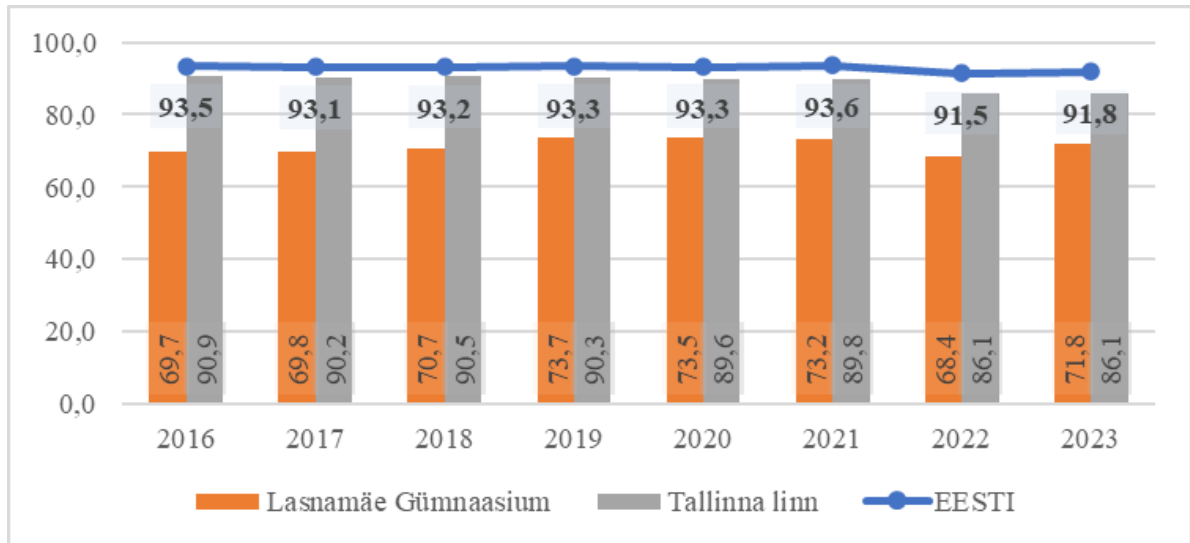
⁹³ PGS, § 74 lg 7.

⁹⁴ PGS, § 7 lg 1; § 74 lg 9.

⁹⁵ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

⁹⁶ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7.

3.8. Koolis on eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud läbivalt madalam võrreldes Eesti ja Tallinna linnaga kokku (joonis 1).

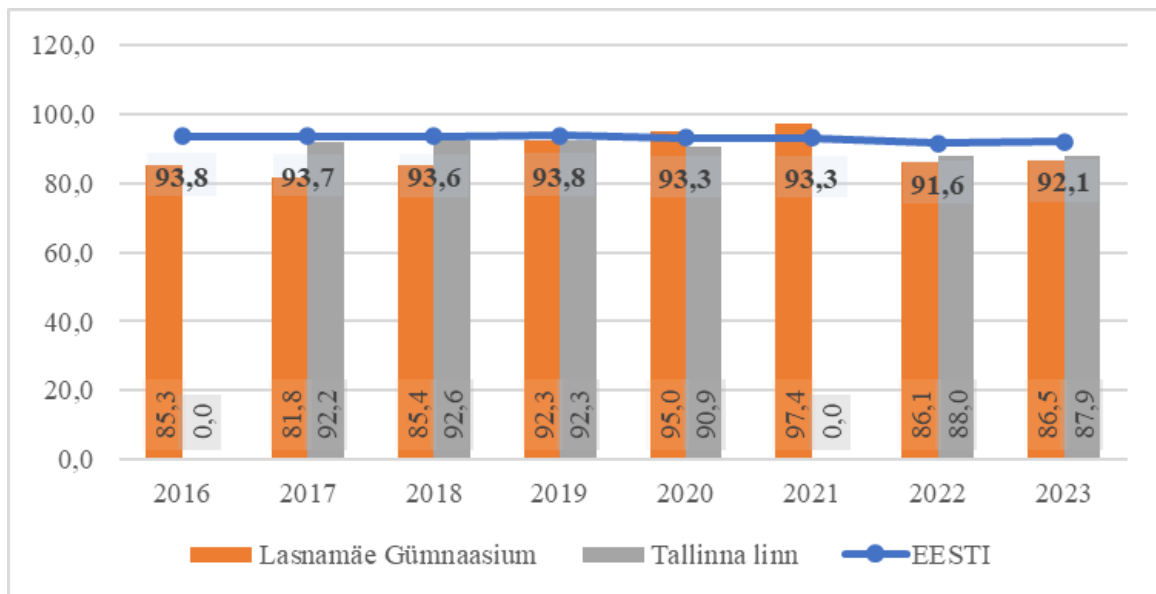

Joonis 1. Õpetajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele põhikoolis, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Riigikeeleoskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal on koolis samuti nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalam – 2023/2024. õppeaastal ei vastanud õpetajatest 13,5%-l eesti keele oskuse nõuetele (joonis 2).

Direktori sõnul osaletakse aktiivselt Töötukassa kaudu korraldatavatel koolitustel. Keelerändes osalenud õpetajad said sellest innustust keeleõppeks. Kadrioru Saksa Gümnaasium ja Ühisgümnaasium on partnerkoolid õpetajate keelerändeks. Õpilaste partneriks on Saku kool.

Joonis 2. Õpetajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele gümnaasiumis, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktori sõnul näitab tabel, et riigikeeleoskuse nõuetele vastavate õpetajate arv on viimasel aastal kasvanud. Peab arvestama ka sellega, et üldine õpetajate arv koolis on kasvanud. Kooli ei võeta enam tööle õpetajaid, kellel on madalam kui C1 keeletase, v.a inglise ja vene keele õpetajad.

EHISE⁹⁷ andmetel on eesti keele ja eesti keeles õpetamise metoodika pikematel kursustel 2021.–2024. aastal osalenud 122-st õppe- ja kasvatustöö läbiviijast 14. Direktor täiendas, et ülikoolides õpib u 20 õpetajat ja koolitustel käijate arv on tõusnud. Kaasaegne õppekava näeb ette ka LAK-metoodikat ja väga kõrget osalust LAK-metoodika-kursustel.

3.9. Ettepanek direktorile

Suunata õpetajaid osalema eesti keele kursustel ja täiendama eesti keele oskust, saavutamaks eesti keele oskuse taseme tõus.

3.10. Ettekirjutused pidajale

- 3.10.1. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 17 ja § 18 lõikes 1 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.04.2025.
- 3.10.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ning lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõikest 6, tagades avaliku konkursi korraldamise nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.12.2025. Täitmise tähtaeg 01.01.2026.
- 3.10.3. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 6 ja tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad või kes on omandanud kõrgharidusele vastavaks loetava haridustaseme välisriigis, kuid ei esita piisavaid tõendeid, et nende haridustase vastab magistrikaadile. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 3.10.4. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg 01.09.2025.

4. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

4.1. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud ja kuivõrd toetab kooli õppekeskkond õpilast, millised on keeletunnid koolis ja kas õpilastel on võimalik saavutada riiklikult sätestatud õpitulemused ning nõutud keeleoskuse tase kooli lõpuks.

Tegemist on keelekümbuskooliga, kus rakendatakse varajast ja hilist keelekümblust. Koolis õpitakse keelekümblusega klassides, lisaks on venekeelsed klassid, kus õpitakse eesti keelt teise keelena. Eesti keele tundide arv vastab PÕKis⁹⁸ sätestatule. Esimestes ja neljandates klassides toimub õppetöö eesti keeles.

Varase keelekümbluse programmi rakendamine toimub seitsmes klassis, kus õppetöö toimub vähemalt 60% mahus eesti keeles, õpetades 2. ja 3. klassides oskusaineid ja loodusõpetust eesti keeles, 5. klassides loodusõpetust. Seitsmes eesti keele süvaõppega klassis rakendatakse süvendatud eesti keele õpet (loodusõpetus ja oskusained). Klassides, kus on 60/40 eestikeelset õpet, toetatakse õpetajaid, korraldatakse eestikeelseid õppekäike, soetatakse õppematerjale, tagatakse eestikeelne aineõpetus suuremas mahus kui 60 protsenti keelekümbusklassides ja 40 protsenti eesti keele süvaõppega klassides. Samuti on 2. ja 3. klassis oskusained ja loodusõpetus üle viidud eesti keelele, samuti 5. klassi loodusõpetus (paralleelides 2., 3. ja 5. kl). Ukraina

---

⁹⁷ EHIS, 14.01.2025.

⁹⁸ PÕK, lisa 1 p 1.2.

klassides on tagatud tasemekohane õppekirjandus, sinna soetatakse lisaks õppematerjale (õppemängud, toetav materjal, õpetajad koostavad töölehti ja õppematerjale).

Gümnaasiumi tunniarvutusploonis oli esitatud riikliku õppekava kohustuslikud kursused ja kooli valitud kohustuslikud kursused, kooliastme lõpuks on õpilane kohustatud valima minimaalselt neli vabaainet.

Kooli juhtkonna selgituste kohaselt õpib gümnaasiumiastmes õpilane eesti keelt teise keelena, inglise keelt ja vene keelt, mis on kõigile kohustuslikud, ning samuti valib ta lisaks ühe võõrkeele. Õpilasel tuleb kolme aasta jooksul läbida minimaalselt 104 kursust, sealhulgas 71 kohustuslikku kursust, kooli 31 valikkursust ja kursused õpilase valikul.

Pidaja esindaja sõnul viis haridusamet 2024. a sügisel läbi seire, saamaks ülevaate 1. ja 4. klassi õpilaste üleminekust eestikeelsele õppele, kokkuvõttes on haridusametis eesti keele õppele ülemineku koordinaatoril, kelle hinnangul on eesti keele õpetamise tase erinev. Eestikeelsele õppele üleminekut toetab metoodika- ja kompetentsikeskus (MEKK).

Direktor lisas, et pidaja toetab üleminekut ka rahaliselt, nt õpetajaabi ametikohad. Õppealajuhataja selgitas, et kool on kogupäevakool, tasuta on erinevad eestikeelsed ringid, nt üleminekuklassides osaleb seal 124 õpilast.

Õpetajad tõid vestlusel välja koostöö Saku Gümnaasiumiga. Käesoleval aastal on koostöö 1. ja 5. klassis, gümnaasiumiosas, kokku osaleb koolis neli klassi. Osalevate klasside arv sõltub õpetajatest, kes soovivad koostööd arendada teiste koolide või klassidega, neid võiks olla rohkem. Koostöö toimub ka Saaremaa ja Rae Gümnaasiumiga, seda soodustab haridusamet, kes rahastab osaliselt tegevusi.

Eesti keele ainetundide kohta ütlesid õpilased vestlusel, et mõnikord unustavad õpetajad ära, et peaksid õpetama eesti keeles ja õpetavad selle asemel vene keeles. III kooliastme õpilase sõnul peaksid neil kõik tunnid olema eesti keeles, aga tihti kasutatakse ka vene keelt. Vene keele ja kirjanduse tund peaks ainsana olema vene keeles, aga siiski toimuvad kehalise kasvatuse, muusika- ja matemaatikatunnid vene keeles. Keelekümblusklassides on õpikud kõik eesti keeles. Gümnaasiumis õpetaja mõnikord tõlgib või selgitab midagi vene keeles, kuid peamiselt toimub õpe eesti keeles. Valikkursused on õpilaste sõnul enamasti eesti keeles. Kui valikkursus on vene keeles, tuleb valida rohkem kursuseid, et saaks eestikeelset õpet juurde.

Vestlusel osalenud õpilaste eesti keele oskus oli tagasihoidlik, paremini rääkisid õpilased, kes olid õppinud keelekümblusklassis. Nende hinnangul võiks eestikeelse õppe taset parandada see, kui õpetajad räägiksid eestikeelsetes ainetundides vaid eesti keeles ja suhtleksid ka tunniväliselt eesti keeles, kui kool korraldaks koostööd eesti õppekeelega koolidega, kui koolis toimuks eestikeelseid ringe ja klassi- ning koolivälisest tegevust. Mõni õpilane arvas, et tundides tehakse liiga vähe ülesandeid ja sellest ei piisa eksami sooritamiseks. Õpilaste sõnul meeldiks neile eesti keele tundides viktoriinid ja aktiivsed tegevused. Gümnaasiumi eesti keele tunnis mängitakse, suheldakse, kirjutatakse eestikeelseid kirju ja vaadatakse eestikeelseid seriaale. Ollakse rahul ja tunnid ei ole igavad.

Kooli hoolekogu protokollidest nähtub, et arutatud on 1. ja 4. klasside huviringide ja kogupäevakooli teematikat. Hoolekogu sõnul on positiivne, et algklasside õpetajad oskavad heal tasemel eesti keelt. Vestlusel osalenud hoolekogu liikmed tõid välja probleemid eestikeelse õppe korraldusel, nt on õpetajate ja klasside eesti keele oskuse tase erinev ning paremad tulemused on keelekümblusklasside õpilastel. Näitena toodi, et eesti keele õppeks kasutavad vanemad eraõpetajaid, kes annavad lastele eratunde. Teine vanem tõi välja, et laps saab koolis häid hindeid eesti keeles, aga tegelik eestikeelne suhtlusoskus puudub. Hoolekogu liikmete hinnangul vajab koolis parendamist eesti keele õpetamise metoodika. Vestlusel osalenud õpetajate hinnangul on õpilaste eesti keele oskus keskmine, on parema ja kehvema keeleoskusega õpilasi ning keeleoskus sõltub õpetajate hinnangul õpilase kodust, hoiakust, motivatsioonist, klassisisestest suhetest.

4.2. Tundide vaatlused. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe koolis korraldatud. Järelevalves vaadati kümmet õppetundi: kuut eesti keele tundi (kahte neist osaliselt) ning nelja eestikeelset ainetundi. Valiku tegemisel arvestati, et vaadeldakse vähemalt ühte tundi igas vanuseastmes ning üleminekuklasse.

Vastavalt õigusaktides⁹⁹ sätestatule peab õppekeskond toetama õpilaste arengut. Kooliruumides olid eestikeelsed sildid ja infomaterjal. Kooli veebileht on eestikeelne. Keelekabinettides olid eesti keele õppe toetamiseks keelematerjalid, grammatikatabelid. Mõnedes seintele riputatud õpilaste töödes leidis keelevigu. Klassid olid varustatud arvuti, projektori, valge tahvli või digitahvliga, mida aktiivselt kasutati. Enamikes klassiruumides olid toolid ja lauad paigutatud traditsioonilisteks õppemeetoditeks sobivatel viisidel, mõnes klassiruumis olid pingid paigutatud gruppidesse, kuid paigutust ei kasutatud ära õppetöö toetamiseks.

Eesti keele õpetajad rääkisid tundides eesti keeles ning nende keelekasutus oli õpilastele eakohane, kõne selge ja arusaadav. Siiski esines ka olukordi, kus õpetaja produktiivne eneseväljendus ei olnud grammatiliselt korrektne ning õpilased kordasid kuulnud. Mitmes vaadeldud tunnis domineeris õpetaja kõne, õpilaste vastused olid lühidad ja formaalsed. Õpilaste keeletase erines klassiti, keelekümbelusklasside õpilased suutsid kasutada keelt spontaansemalt. Kaks tundi viidi läbi ka loengu vormis, kus õpilaste roll oli peamiselt kuulata ja vajaduse korral konspekteerida.

4.3. PÕK¹⁰⁰ sätestab, et õpilane peab olema õpiprotsessis aktiivne osaleja. Kooli õpetajad eelistavad traditsioonilisi meetodilisi võtteid, valitsevad reproduktiivseid osaoskuseid arendavad õppemeetodid. Tunnis kasutasid õpetajad rutiintegevusi, tunni teemaga seotud esemeid, õppe sisu visualiseerimiseks kasutati tänapäeva tehnilisi vahendeid. Peamiselt kasutati tundides frontaalset tööd, kuid õpetajad kasutasid ka paaris- ja rühmatööd. Õpiülesanded olid seotud igapäevaeluga. Teemakäsitletused olid valdavalt õpilastele eakohased ning seotud varem õpituga, kuid esines ka tunde, kus õpitav ei olnud vähese sõnavara tõttu õpilastele jõukohane. Mõnes tunnis kasutati LAK-õppe meetodit, kuid aineõpetajad peaksid pöörama suuremat rõhku õpilaste keeleteadmise arendamisele ja sõnavara laiendamisele. Õpilased peavad igas tunnis saama eesti keeles rääkida, arendades sellega spontaanset eneseväljendust.

4.4. Koolis on käesoleval õppeaastal õpetaja tunnivaatluse kokkulepitud vorm, mille aluseks kasutati Tallinna Ülikooli poolt välja töötatud küsimustikku. Õpetajatel toetavat materjali, mille alusel oma õppetundi analüüsida, ei olnud. Tunnivaatluste tagasisidet andsid õpetajatele õppejuhid ja kolleegid. Tagasisided olid väga erineval tasemel, mitte alati ei kajastanud tagasiside ettepanekuid õppetunni meetodiliseks parendamiseks ja õpilaste kaasamiseks õppeprotsessi. Tagasisides oli juhtiv osa tagasisidestajal, õpetajaid eneseanalüüsile ei suunatud. Tagasisidevestlustest nähtus, et õpetajate eneseanalüüsioskus on vähene ning vajaks toetust.

Direktor märkis, et kool hakkab ka edaspidi sellist hindamissüsteemi kasutama, küsimustiku vormi tehakse mõningad muutused ning esitas tõendavat materjali selle kohta, et õpetajate tunde on 2024/2025. õppeaastal õppealajuhatajate poolt vaadeldud.

Õppetundide vaatlused koolis toimuvad, kuid kolleegilt kolleegile tundide vaatlust piirab õpetajate sõnul nende suur töökoormus. Samuti peetakse õppekava õpilastele ülejõukäivaks. Vestlusel õpetajatega toodi välja, et vahel on puudusi meetodilistes oskustes ja alati tunniks mõeldud meetodika ei toimi, nt mõeldi tunni ettevalmistamisel tunni tegevused välja, aga tund kujunes teistsuguseks. Teise õpetaja sõnul peaks õpetaja olema professionaal, kes muudab tunni meetodikat vastavalt olukorrale. Välja toodi, et puudus on õppematerjalist, mida kasutada tunnis, nt filmid eestikeelsete subtiitritega, 4. klassides on probleemiks õppematerjalide puudus.

---

⁹⁹ PGS, § 19 lg 1

¹⁰⁰ PÕK, § 5 lg 1.

4.5. Kooli õppekavas¹⁰¹ on sätestatud õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted, samuti lõimingu rakendamine¹⁰². Kooli õppekava kohaselt saavutatakse lõimimine erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisesteste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul ollakse koostööks ja lõiminguks valmis, aga seda piirab õpetajate puudus ja ajapuudus. Õpetajate õpikogukondi on direktori sõnul kokku 5. Eesti keeles õpetavate õpetaja õpikogukonda eraldi ei ole moodustatud.

4.6. Ettepanekud direktorile

4.6.1. Ühtlustada kooli tasandil tagasiside andmise protsessi, et see aitaks õppetunni läbiviimist meetoodiliselt parendada.

4.6.2. Suunata metoodikakoolitusele õpetajaid, kes on kolleegidele tagasiside andjad, kaasajastamiseks tagasisidestamise protsessi.

4.6.3. Pöörata tagasisides tähelepanu õppetunni metoodikale, sh tunni eesmärgistamisele, tagamaks õpilaste kaasatuse õppeprotsessis.

4.6.4. Kaaluda õppetunni analüüsimiseks küsimustiku väljatöötamist õpetajale, mis toetaks õpetajat eneseanalüüsil.

4.6.5. Viia läbi regulaarseid tagasisideküsitlusi õpilastele, saamaks teavet eestikeelsetes ainetundides kasutatava keele kohta.

4.6.6. Kaaluda õppenõukogus õpetajate, kes õpetavad eesti keeles, süsteemse koostöö korraldamist, eesmärgiga tõhustada õpetajate erialast koostööd ja tõsta õpetamise kvaliteeti.

4.6.7. Küllastada kooli juhtkonna poolt rohkem eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete tunde, et anda õpetajatele tagasisidet nende õpetamise kohta.

4.6.8. Suunata õpetajaid osalema LAK-õppe ja keelekümlbluse metoodikakursustel ja erialase eesti keele täienduskoolitustel senisest suuremas mahus.

4.6.9. Arendada koostööd eesti keeles õpetavate õpetajate vahel, et lähtuda ainetevahelise lõimumise põhimõttest.

4.6.10. Kasutada eseti keele ja eestikeelsete ainete õpetajatel aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente.

4.6.11. Pöörata tähelepanu õpilaste seotud eestikeelse kõne arendamisele, et paraneks spontaanne verbaalne eneseväljendamise oskus.

5. Sisehindamine ja kooliarendus eesti keele ja eestikeelse aineõppe tagamiseks

5.1. PGSi¹⁰³ kohaselt koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks kooli arengukava. Direktor vastutab kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest¹⁰⁴. Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ja kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule¹⁰⁵.

Koolil ei ole kehtivat arengukava. Eelmise arengukava periood oli 2018–2022.

Direktori selgitusel¹⁰⁶ on kooli arengukava aastateks 2024–2027 alles koostamisel. Direktor selgitas, et arengukava saadeti koolile tagasi täiendamiseks veel 2024. aasta detsembris ning seetõttu arengukava kinnitamise protsess venis 2025. aastasse. Õppenõukogus on dokument

---

¹⁰¹ Kooli õppekava, p 16.

¹⁰² Kooli õppekava, p 3.5.

¹⁰³ PGS, § 67 lg 1.

¹⁰⁴ PGS, § 71 lg 2 p 1

¹⁰⁵ PGS, § 67 lg 2.

¹⁰⁶ Direktori 22.11.2024 e-kiri.

kinnitamisel, saadetud arutamisele hoolekogusse ning õpilasesindusega kohtumine on planeeritud. Samuti saadetakse arengukava Lasnamäe Linnaosavalitsusele. Hoolekogu kinnitusel on nad osalenud arengukava koostamise protsessis.

5.2. Kool esitas järelevalvele direktori kinnitatud¹⁰⁷ dokumendi, mida nimetati 2023. aasta arengukava tegevuskavaks. Samuti esitas direktor 2023. aasta tegevuskava täitmise aruande¹⁰⁸, mis oli kinnitamata ning millel puudusid andmed koostaja ja kinnitamise aja kohta. Üheks tegevuskava eesmärgiks oli, et personali eesti keele oskus on saavutanud kvalitatiivse taseme, on toimunud koostöö tõhustamine eesti keele ja eestikeelsete ainete õpetajate vahel, toetamaks eestikeelset aineõpetust.

Direktor lisas täiendavalt, et endise direktori ajal oli eesmärgiks luua süsteem, mis tõhustaks õpetajatevahelist koostööd. Aineõpetajad kohtusid, valmistasid ette tunnid, kus valisid lõimuva teema. Seda protsessi jälgisid nii koolijuht kui ka õppealajuhatajad. 2023. aasta lõpus, 2024. aasta alguses hakati looma aineühenduste asemel õpikogukondi. Õpikogukondade eesmärk on kooli arendamine erinevates valdkondades, mis on kirjeldatud uues arengukavas. Nende abil toimub ka koostöö õpetajate vahel. Alates sellest ajast on uutele õpetajatele määratud mentorid, kelle ülesandeks on aidata sisse elada kooli keskkonda. Uusi õpetajaid toetavad kolleegid nii õppematerjalidega kui psühholoogiliselt. Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid seda.

5.3. Direktor peab kehtestama¹⁰⁹ kooli sisehindamise korra, millele peab arvamuse andma hoolekogu¹¹⁰. Koolis on olemas direktori poolt kehtestatud¹¹¹ sisehindamise kord, kuid hoolekogu arvamuse ärakuulamist kinnitavat dokumenti ei esitatud.

Direktori selgitusel¹¹² ei ole hoolekogu vastav aramus dokumendihaldussüsteemist leitav. Direktor edastas väljavõtte, mille leidis ühest kaustas (paberkandjal aastast 2017, on arvamuse andmise kohta kirjeldus ja ühe hoolekogu liikme aramus, konteineris skaneeritud dokument).

5.4. PGSi¹¹³ kohaselt tuleb teha koolis sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ning parendusvaldkonnad. Kooli sisehindamist tehakse vähemalt üks kord kooli arengukava perioodi jooksul¹¹⁴.

Kooli sisehindamise kord¹¹⁵ sätestab, et sisehindamise kokkuvõtte koostatakse enne arengukava koostamise või ajakohastamise algust ja see kajastab kooli tegevuse tugevuste ja parendusvaldkondade tõendus põhise analüüsi.

Järelevalves esitati sisehindamise kokkuvõtte vaid kahe aasta (2020–2022) kohta, lisaks muud andmefailid („Kiusamisest vabaks!“ programmi tegevused, töötajate rahulolu, dokumendid uussisserändajate kohta jm). Koolis on hinnatud keelekümbelklasside õppetulemusi¹¹⁶, millest nähtus, et nendes klassides on õpilaste õpimotivatsioon kõrgem kui tavaklassides ja nende tasemetööde tulemused on märgatavalt kõrgemad.

Direktori sõnul neil 2024. aasta kohta sisehindamise kokkuvõtet koostatud pole, sest algatati arengukava loomise protsess. 2023. aastal koostati ainult tegevuskava. Sisehindamine viidi

¹⁰⁷ Direktori 19.12.2024 kinnitatud dokument „Lasnamäe Gümnaasiumi tegevuskava 2023. aastaks“.

¹⁰⁸ Arengukava tegevuskava eesmärkide täitmise aruanne 2023.

¹⁰⁹ PGS, § 71 lg 2 p 8; § 78 lg 3

¹¹⁰ PGS, § 73 lg 11 p 12.

¹¹¹ Direktori 23.01.2017 käskkiri nr 1-1/28 „Sisehindamise korra kehtestamine“.

¹¹² Direktori 14.01.2025 e-kiri.

¹¹³ PGS, § 78 lg 1.

¹¹⁴ PGS, § 78 lg 2.

¹¹⁵ Lasnamäe Gümnaasiumi sisehindamise kord, p 2.2.

¹¹⁶ Eesti keelt laiendatud õppe alusel õppivate õpilaste õppetöö aruanne Keelekümbelprogrammi kuuluvad klassid, 2022.

läbi 2023. aasta mais-juunis, sest toimus juhi vahetus ja 2024. aastal algatati arengukava koostamise protsess. Direktor esitas dokumendi¹¹⁷ selle kohta, et 2022/2023. õppeaastal on tehtud ülevaade õppetööga seotud tulemuste kohta trimestritel, kuid puudusid lisad.

Selgitame, et kool peab tagama sisehindamise iga-aastase läbiviimise, mis lähtub arengukava eesmärkidest, seirates ning analüüsides kokkulepitud tegevusnäitajate alusel järjepidevalt igal õppeaastal kooli arengut.

5.5. PGSi¹¹⁸ kohaselt on kooli üldtööplaani õppe- ja kasvatustegevuse alane kohustuslik dokument, mis kajastab kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest¹¹⁹. Määruse¹²⁰ kohaselt kinnitab õppenõukogu kooli üldtööplaani iga õppeaasta alguseks.

Kooli õppenõukogu on kinnitanud¹²¹ üldtööplaani septembrikuus ja mitte õppeaasta alguses. Üldtööplaani prioriteetne eesmärk on üleminek eestikeelsele õppele, samuti sisaldab see tegevusi, üritusi, nende eest vastutajaid ja tähtaegu, kuid ei lähtu arengukavast ja eelmise aasta töö kokkuvõttest.

Direktor selgitas, et üldtööplaani kinnitati septembris seoses sellega, et oldi hõivatud keelesaagri korraldamisega 1. ja 4. klassi õpilastele, õpetajate värbamisega ja vastavate tegevustega, mis hõlbustaksid üleminekut. Paralleelselt tegeleti ka üldtööplaani koostamisega. Üldeesmärgid olid paigas, lähtuti eelmise perioodi (õppeaasta) eesmärkidest ning fookuses oli üleminek eestikeelsele õppele.

5.6. Määruse¹²² kohaselt peab õppenõukogu arutama õppeaasta lõpul läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja tegema kooli juhtkonnale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks. Õppenõukogu protokollidest ei selgunud, et õppenõukogu oleks 2022/2023. ja 2023/2024. õppeaastal arutanud õppe- ja kasvatustegevuste tulemusi.

Direktori sõnul on arutatud õppe edukust ja -kvaliteeti trimestrite ja aasta kohta, on ka koosolekute protokollid infotundidest seoses õpilaste õppe edukusega. Õpetajad tõid välja, et õppetöö tulemusi ei analüüsita, kuna õpetajate töökoormus on väga suur, lisaks on asendustunnid. Õpetajatel on väsimus, sest lisaks on tööde parandamine ja asendustunnid. Õpilaste suur arv klassis tõstab töökoormust, lisaks tuleb kohandada õppematerjali. Puuduseks on direktori sõnul õpilaste madal tööharjumus.

5.7. Kooli tulemusnäitajate põhjal on põhikooli osas eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud valdavalt Eesti ning ka Tallinna samast osakaalust madalam (joonis 3).

¹¹⁷ Kooli töötajate 24.04.2023 koosoleku protokoll nr 1-3.6/10; 19.06.2024 protokoll nr 1-3.6/13.

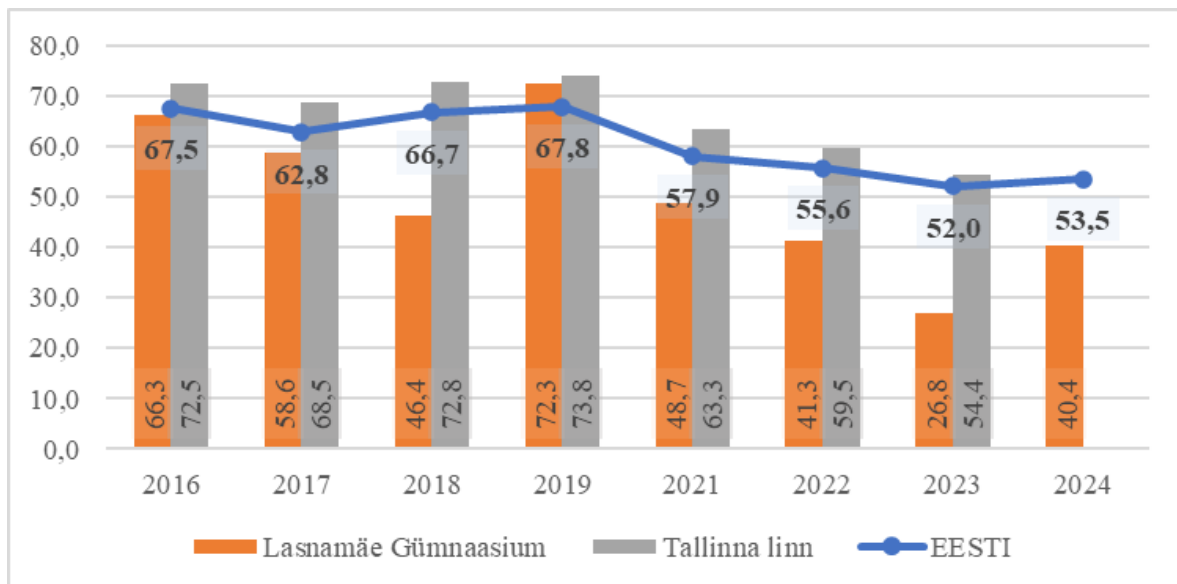
¹¹⁸ PGS, § 70 lg 1 p 1.

¹¹⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

¹²⁰ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 lg 2.

¹²¹ Õppenõukogu 4.09.2024. a koosoleku protokoll nr 1-3.2/13 „Lasnamäe Gümnaasiumi üldtööplaani“.

¹²² Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 lg 6.

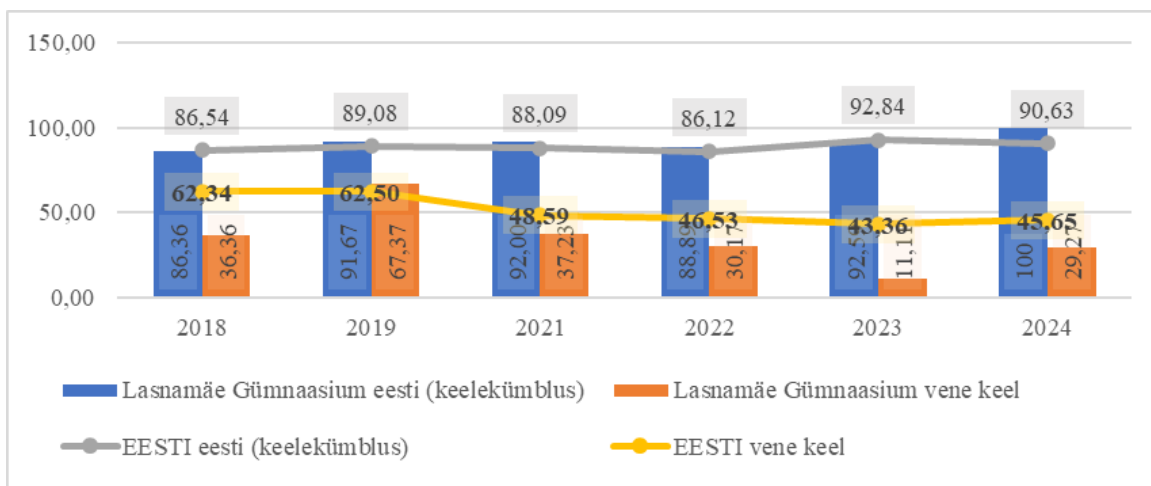

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktori sõnul on sisseandajate tulemused madalamad, kuigi kool korraldas varasemalt neile ka lisakoolitusi. 2024. aasta tulemused olid tunduvalt kõrgemad 2023. aasta tulemustest, tulemus on paranenud peaaegu 1,5-kordselt. B1-taseme saavutasid õpilased ka juba 7. ja 8. klassis. Õppealajuhataja lisas, et selle aasta 9. klassi tulemused on madalamad kui eelmisel aastal.

5.8. Koolis on põhihariduse lõpetajaid olnud nii eesti keelekümbluses kui vene õppekeeles. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud keelekümbluses Eesti sama osakaaluga samal tasemel, samas vene õppekeeles põhikooli lõpetanutest B1 keeletaseme saavutanute osakaal on oluliselt madalam kui Eestis vene õppekeeles lõpetanutel kokku (joonis 3.1).

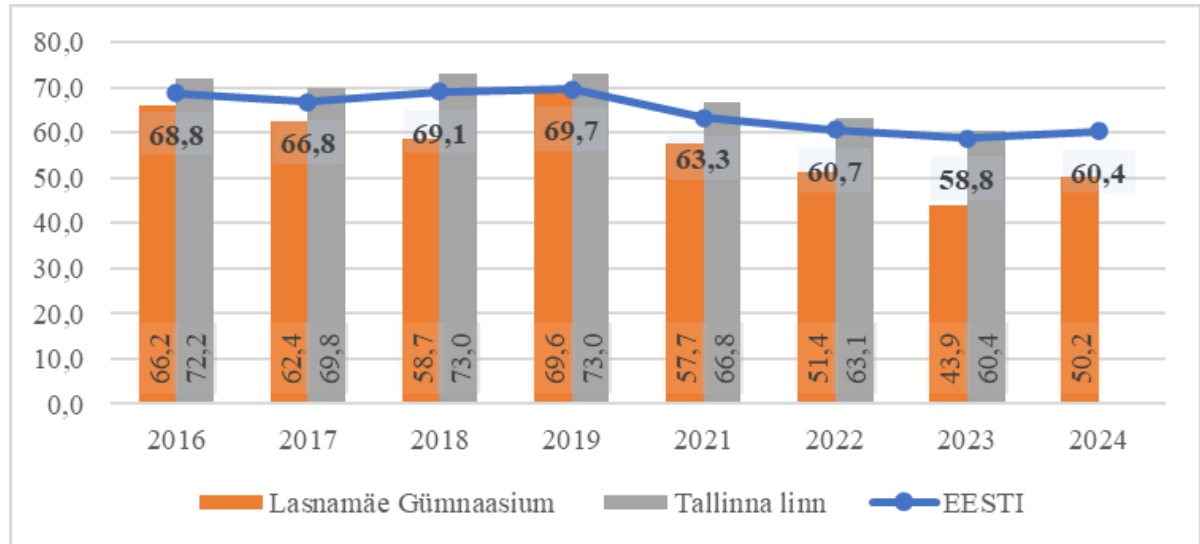
Joonis 3.1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % õppekeele lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Õpilased rääkisid vestlusel, et kool on pakkunud gümnaasiumiõpilastele eesti keele kursuseid sisekaitseakadeemias (umbes 50 tundi). Grammatika omandatakse koolis, aga suhtluskeel tuleb

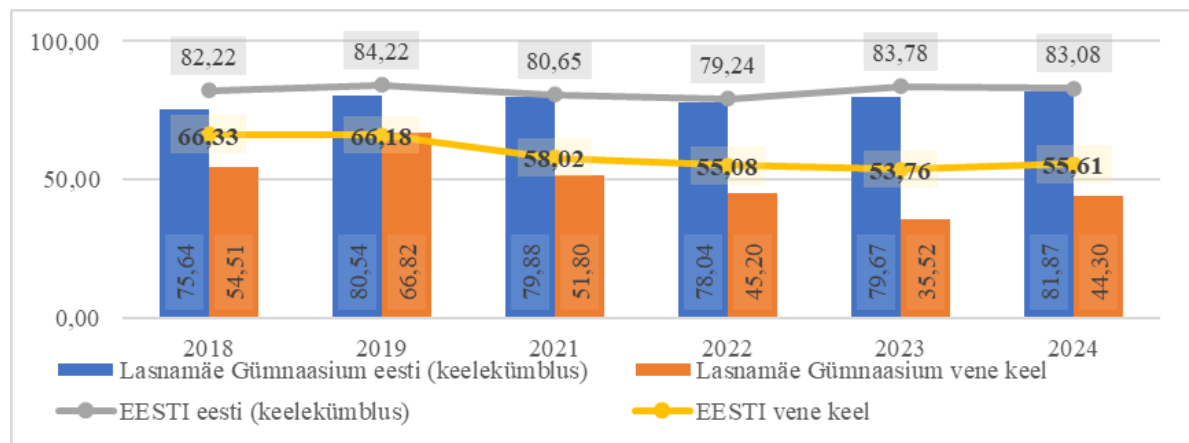
ümbritsevast. Õpilased on osalenud Saku koolis õpilasvahetuses – tavaliselt üks päev. Kooliväliseid tegevusi on üsna harva (ekskursioonid, õppekäigid). Õpilased sooviksid rohkem. Direktor täpsustas, et tuleb arvestada ka COVID-aastaid, kus eksamite sooritamise süsteem oli teistsugune, seoses sellega toimus ka langus. Kui aga võrrelda 2023. ja 2024. aastat, siis 2024. aasta tulemused on samuti tunduvalt paranenud. 2024. aasta keelekümbelklasside tulemused on isegi kõrgemad kui eesti keskmine (keelekümbel), mis viitab sellele, et keelekümbel on ennast õigustanud ja selle tulemuslikkus on märgatav.

5.9. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonised 4 ja 4.1).

Joonis 4. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

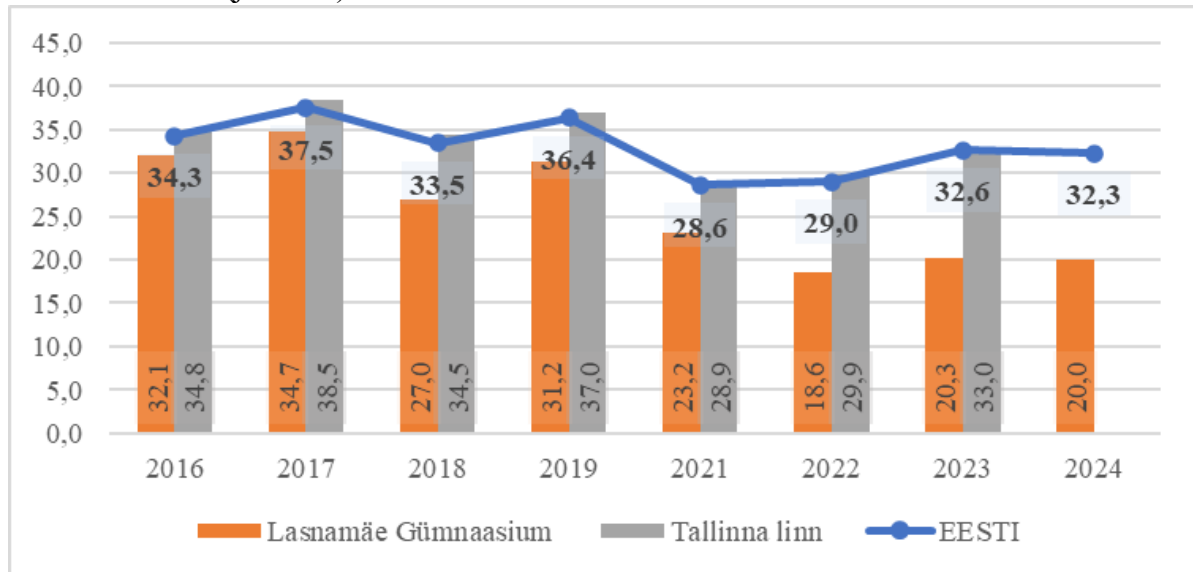

Joonis 4.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

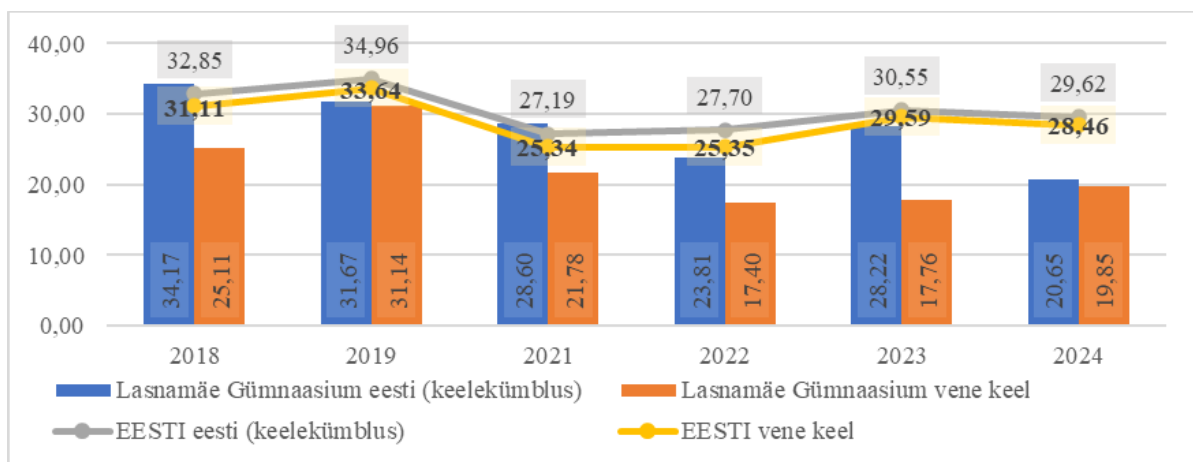
Direktori sõnul on kindlasti, kuhu pürgida, vastavalt uuele arengukavale loodetakse jõuda arengukava kehtivuse ajal uuele kvalitatiivsele tasemele.

5.10. Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on koolis olnud samuti Eesti keskmisest madalam (joonis 5).

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: matemaatika.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

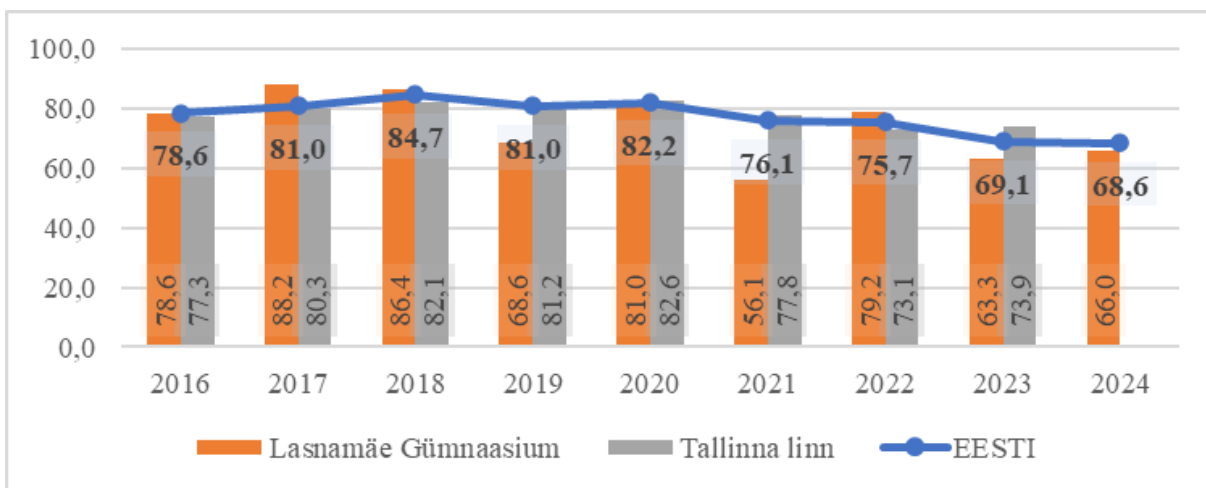
5.11. Õppekeele lõikes põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes saab öelda, et kooli eesti keelekümbles põhikooli lõpetanute matemaatikaeksami tulemused on olnud pisut kõrgemad kui koolis vene õppekeeles lõpetanutel, kuid mõlemas õppekeeles on matemaatika põhikooli lõpueksami tulemused olnud pigem Eesti keskmisest madalamad, eriti vene õppekeeles (joonis 5.1).

Joonis 5.1 Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

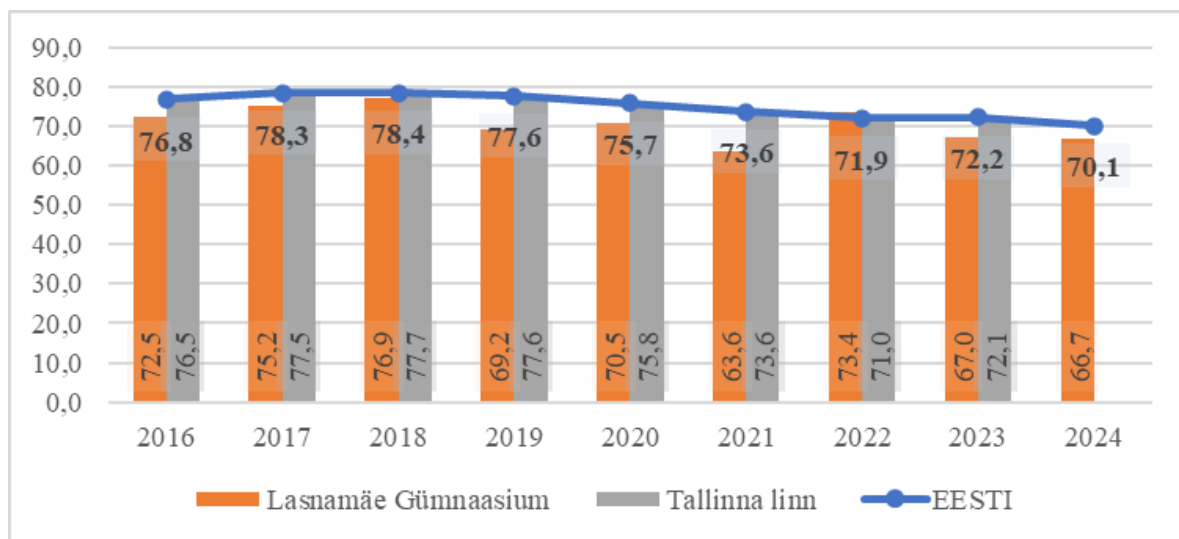
Direktor nõustus, et tulemused ei ole tõesti kõrged, kuid märkis, et need ei erine drastiliselt eesti keskmisest, kindlasti pööratakse tulemustele, eeskätt kvaliteedile, tähelepanu.

5.12. Gümnaasiumis on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalamad (joonis 6) ning sama trend on ka keskmises eksami-tulemuses (joonis 6.1). 2024. aastal saavutas B2 keeletaseme 100% lõpetajatest.

Joonis 6. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes*, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

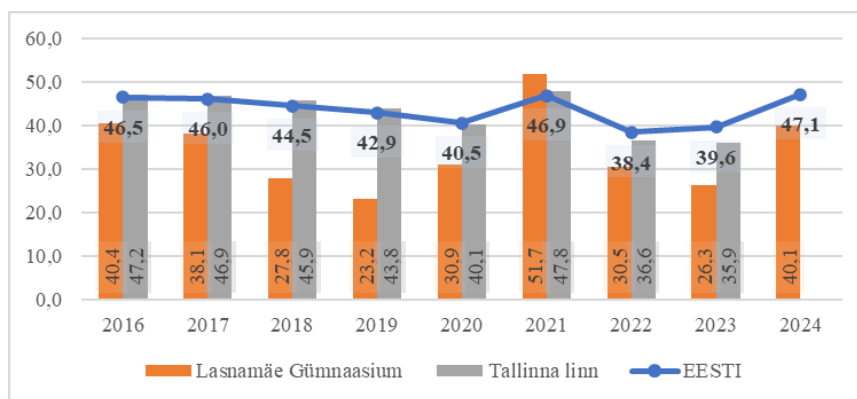
Joonis 6.1. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

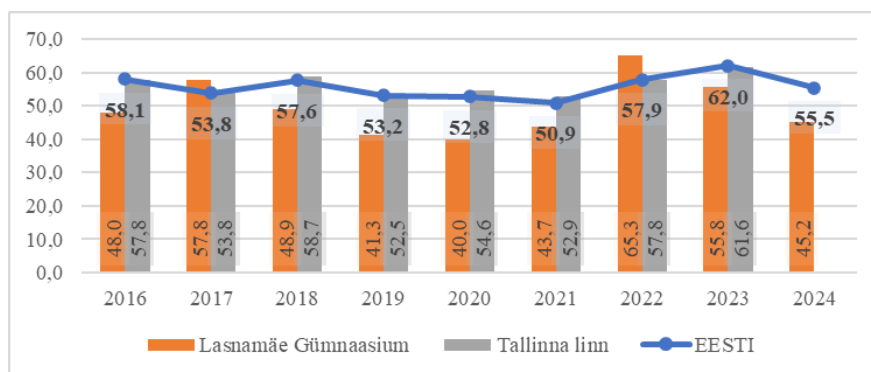
Direktor märkis, et antud joonised näitavad, et eksamite tulemused on võrreldavad nii Tallinna kui ka Eesti keskmisega, antud tulemust peetakse pigem mitte negatiivseks trendiks.

Õpilaste sõnul on nende koolis eestikeelse kooliga võrreldes keeletase nõrgem, kuid õpilased on rahul. Õpilastele meeldib, et on palju eesti õpetajaid (keelekandjaid), sellest on neile abi. Toodi välja, et võiks olla rohkem eesti keelt rääkivaid õpilasi. Ettepanekuna sooviti korraldada koolis keelekohvikut, kasutada erinevaid metoodilisi võtteid: giid, intervjuud jm. Õpetajaid võiksid rääkida igapäevaselt eesti keeles, sest praegu on palju neid, kes räägivad pigem vene keeles ja seetõttu räägivad ka õpilased vene keeles. Eestikeelsed ringitunnid aitaksid kaasa eesti keele omandamisele.

5.13. Kitsa ja laia matemaatika tulemused varieeruvad aastati, kuid on läbivalt mõne üksiku erandiga madalamad kui Eestis ning Tallinnas keskmiselt (joonised 7 ja 7.1).

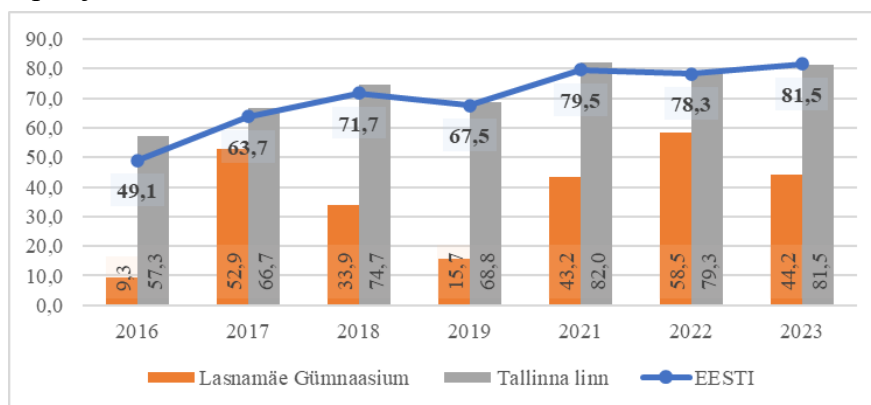
Joonis 7. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 7.1. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktor märkis, et kitsa matemaatika tulemused on 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga tõusnud. Laina matemaatikaga peab kindlasti parendustööd tegema (kindlasti sh ka kitsa matemaatikaga).

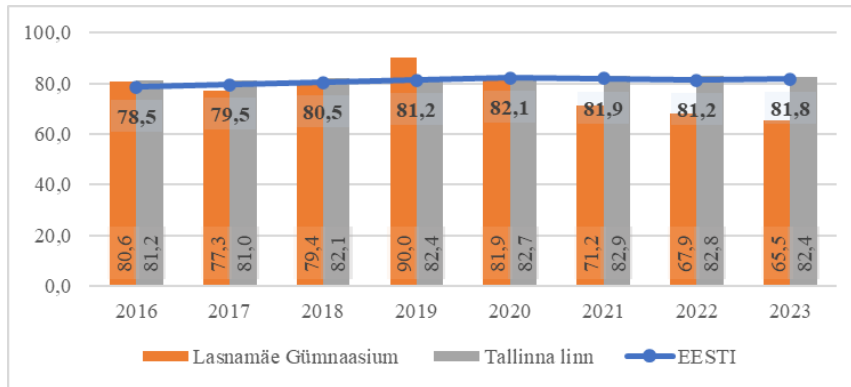
5.14. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanute osakaal on gümnaasiumis olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest oluliselt madalam (joonis 8). 2023. aastal saavutas alla poole lõpetajatest ühes võõrkeeles B2 keeletaseme.

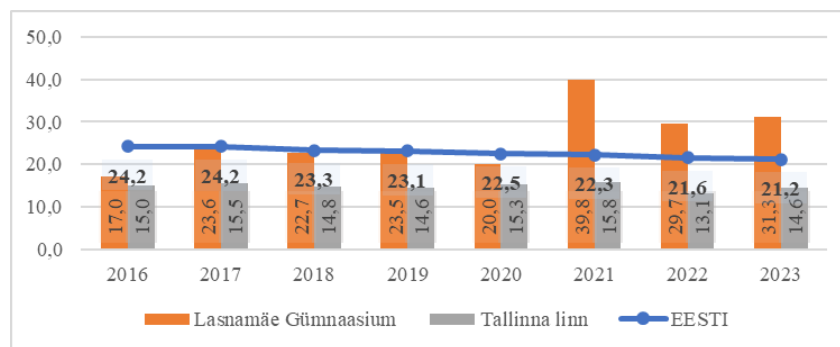
Joonis 8. Vähemalt ühes võõrkeeles B2-taseme saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktor lisas, et seoses Cambridge ja IELTS eksamite sooritamise on riigieksamite tulemused madalamad, sest õpilased on inglise keele eksamitel saavutanud C1, isegi C2-taseme, kuid need õpilased ei pea sooritama inglise keele riigieksamit.

5.15. Keskariduse omandanute osakaal neli aastat pärast kooli lõpetamist on olnud viimastel aastatel läbivalt madalam kui Eestis keskmiselt (joonis 9). Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on koolis olnud viimastel aastatel Eesti vastava näitaja väärtusest kõrgem (joonis 10).

Joonis 9. Keskariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 10. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktor märkis, et selles osas peab samuti parendustööd ja järeltõu tegema.

5.1. Ettepanekud direktorile

- 5.1.1. Tagada üldtööplaani kinnitamine enne uue õppeaasta algust, et kooli personalil ja õpilastel oleks õigeaegne teave õppeaasta jooksul planeeritud tegevuste eesmärkide ja vastutajate ning ülesannete kohta.
- 5.1.2. Võimaldada õpilastele kõikides kooliastmetes osalemine eestikeelsetest tegevustes õpilaste praktilise keeleoskuse arendamiseks, suurendamaks koostööd eestikeelsete koolidega.

5.2. Ettekirjutused pidajale

- 5.2.1. Tagada kooli arengukava koostamine ja kinnitamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõikele 1. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.
- 5.2.2. Tagada kooli sisehindamise korra kehtestamine, millele on andnud arvamuse kooli hooldekogu, vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõike 3 ja § 73 lõike 1¹ punktile 12. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.
- 5.2.3. Tagada kooli sisehindamine pideva protsessina, eesmärgiga tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng, vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikele 1. Täitmise tähtaeg 01.09.2025.
- 5.2.4. Tagada koolis üldtööplaani koostamine, mis lähtub kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest, vastavalt haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes

- dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-des 4 ja 5 sätestatust. Täitmise tähtaeg 01.09.2025.
- 5.2.5. Tagada õppenõukogu ülesannete täitmine arutada õppeaasta lõpus läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha koolijuhile ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks lähtudes haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktist 6. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2025.